

NORDISK DEMOGRAFI

ORGAN FÖR NORDISK DEMOGRAFISK FÖRENING

1969

INNEHÅLL

Gunnar Fougstedt: Nordiskt samarbete inom befolkningsforskningen

Nordisk Demografisk Förening:
Styrelse
Medlemsförteckning

Demografiskt nytt i korthet

Nordisk demografisk bibliografi för 1968

Pågående forskningsprojekt i de nordiska länderna

REDAKTÖR: Jarl Lindgren, Väestöpoliittinen Tutkimuslaitos (Befolkningspolitiska Forskningsinstitutet) Bulevarden 28 Helsingfors 12

Helsingfors 1969

NORDISKT SAMARBETE INOM BEFOLKNINGSFORSKNINGEN

=====

Vid ett nordiskt demografiskt symposium, som hölls i Esbo-Mattby, Finland, den 14-16 augusti 1968, fann deltagarna det önskvärt att samarbetet mellan demograferna i Norden borde få fastare former än dithills. Man beslöt i detta syfte stifta Nordisk Demografisk Förening och utsåg samtidigt en interimistisk styrelse för föreningen. Föreningens syfte har preciserats i § 2 av föreningens stadgar på följande sätt:

"Föreningens ändamål är att främja insikten om befolkningsproblemens stora betydelse i vår tid samt om de demografiska metodernas användbarhet på samhällslivets skilda områden. Föreningen vill därför stimulera intresset för forskning och utbildning i demografi i de nordiska länderna samt främja de nordiska demografernas inbördes kontakter ävensom deras kontakter med kolleger utanför Nordens gränser. Sitt syfte förverkligar föreningen genom att sprida information, anordna möten och symposier, utge skrifter samt utarbeta och framföra förslag till åtgärder, som är ägnade att förbättra demografins ställning i Norden."

Om föreningens verksamhet under dess första verksamhetsår kan följande nämnas. Värvningen av medlemmar till föreningen har skett i form av ett cirkulär, som tillställts deltagarna i det nordiska demografiska symposiet i Esbo-Mattby ävensom samtliga nordiska medlemmar av Union internationale pour l'étude scientifique de la population. På rekommendation av tre medlemmar kan även andra personer, som genom demografisk forskning eller på annat visat intresse för demografiska frågor ansluta sig till föreningen. Medlemsavgiften för 1969 har fastställts till 10 Dkr., 6 Fmk, 120 Islkr., 10 Nkr. och 8 Skr.

Förhandlingarna vid symposiet i Esbo-Mattby utges i tryck på engelska med stöd av ett anslag, som Nordiska kulturfonden beviljat för detta ändamål. Denna skrift utgör nr 1 i föreningens skriftserie "Scandinavian Population Studies".

Föreningens stencilerade informationsorgan "Nordisk demografi" kommer att utges minst en gång årligen. Som av detta första nummer framgår kommer innehållet att domineras av en nordisk demografisk bibliografi för närmast föregående kalenderår samt en förteckning över pågående nordiska demografiska forskningsprojekt. Dessutom kommer att ingå notiser från demografins område i Norden samt om internationella kongresser.

Föreningens styrelse har behandlat frågan om tid och plats för nästa nordiska demografiska symposium. Det har föreslagits att symposiet skulle hållas i Stockholmstrakten 8-10 juni 1970 omedelbart före det nordiska statistikermötet. Möjligheterna att genomföra detta förslag undersöks av föreningens viceordförande, byråchef Erland Hofsten.

En fråga, som väckte stort intresse och en livlig diskussion vid symposiet i Esbo-Mattby, var byråchef Hofstens förslag om grundande av ett nordiskt demografiskt forskningsinstitut. Byråchef Hofsten lovade då utarbeta ett mera detaljerat förslag och även en kalkyl över de kostnader ett dylikt institut skulle komma att kräva. Detta förslag behandlades av föreningens interimistiska styrelse vid ett möte i Stockholm i november 1968.

Vid diskussionen av Hofstens förslag framkom att inrättandet av ett nordiskt demografiskt institut var förenat med mycket stora svårigheter. De beräknade kostnaderna var så höga att det - enligt gjorda sonderingar - knappast fanns möjligheter att få dem upptagna i de nordiska ländernas statsbudgeter under de närmaste åren. Vidare konstaterades att det inte skulle bli möjligt att besätta tjänsterna vid institutet med kompetent personal. Slutligen underströks att demografins ställning vid högskolorna i Norden borde stärkas och undervisning på lägre nivå införas på nationell bas innan man kunde tänka på en högre undervisning och forskning vid ett samnordiskt institut. Planerna på ett samnordiskt institut ger därför inte anledning till några omedelbara åtgärder från styrel-

sens sida. Man konstaterade dock att ett sådant institut bör förbli ett av föreningens mål, som emellertid inte kan realiseras förrän tidigast i mitten av 1970-talet. Interimstyrelsens medlemmar uttryckte sin tacksamhet till Hofsten för det värdefulla arbete han utfört.

Gunnar Fougstedt

STYRELSEN FÖR NORDISK DEMOCRATISK FÖRENING
=====

Ordförande: Gunnar Fougstedt, professor, Helsingfors

Viceordförande: Erland Hofsten, byråchef, Stockholm

Sekreterare: Paavo Piepponen, docent, Helsingfors

Medlemmar: Hannes Hyrenius, professor, Göteborg

Per Kongstad, amanuens, Köpenhamn

P.C. Matthiessen, lektor, Köpenhamn

Áki Pétursson, Underdirektör, Reykjavik

Gerd Skoe Letterström, konsulent, Oslo

Ørjar Øyen, professor, Bergen

Skattmästare Jarl Lindgren, agr.dr., Helsingfors

FÖRTECKNING ÖVER MEDLEMMAR I NORDISK DEMOGRAFISK FÖRENING 15.10.1969
=====

DANMARK

Bjerke, Kjeld, Direktör
Danmarks Statistik, Frederiksholms Kanal, Köpenhavn.

Boserup, Mogens, Dr
19, Raadhusvej, Charlottenlund, Köpenhavn.

Gille, Halvor, Direktör
Division of Social Affaires, United Nations, Palais des Nations 1200,
Genève, Schweiz.

Hostrup-Pedersen, S., Sekretær
Danmarks Statistik, Riksdaggården 11 B, Köpenhavn.

Jensen, Arne, Professor
Bolbrovej 181, Hørsholm

Kongstad, Per, Amanuens
Geografisk Institut, Københavns Universitet, Haraldsgade 68-70,
København.

Matthiessen, P.C., Lektor
Københavns Universitet, Statistisk Institut, Sct. Peder Straede 19,
København.

Narvi, Páll, Sekretær
Engsplannrådet, Planlaegningsafdelingen, Holbergsgade 14, København K.

Noordhoek, Joh. A., Forskningsassistent
Socialforskningsinstitutet, Borgergade 28, København.

Wedebye, J., Statistikchef
Staden Københavns statistiske kontor, Gyldenløvesgade 15, V.København.

FINLAND

Forsberg, Karl-Erik, Byråchef
Helsingfors stads statistiska byrå, 2 linj. 4, Helsingfors 53.

Fougstedt, Gunnar, Professor
Svenska Handelshögskolan, Arkadiag. 22, Helsingfors 10.

Haimi, Olavi, Byråchef
Tammerfors stads statistiska byrå, Tampere.

Hyppölä, Jorma, Avdelningschef
Statistiska centralbyrå, Broholmsg. 12, Helsingfors 53.

Lindgren, Jarl, Agr.dr.
Befolkningspolitiska forskningsinstitutet, Bulevarden 28, Helsingfors
12

Majava, Altti, Pol.mag.
Seunalantie 33, Kerava.

Nieminen, Armas, Professor
Tikantie 12, Tampere.

Piepponen, Paavo, Docent
Harjuviita 6, Tapiola

Pipping, Knut, Professor
Slottgatan 28 b, Åbo

Purola, Tapani, Docent
Mäntyviita 5, b 11, Tapiola

Saxén, Åke, Överaktuarie
Helsingfors stads statistiska byrå, 2 linj. 4, Helsingfors 53.

Strengell, Göran, Överaktuarie
Statistiska Centralbyrån, Broholmsg. 12, Helsingfors 53.

Strömmer, Aarno, Stadsdirektör
Hallituskatu 4, Tornio

Sukselainen, V.J., Generaldirektör
Folkpensionstalten, Nordenskiöldsg. 12, Helsingfors 25.

ISLAND

Pétursson, Áke, Underdirektör
Hagstofa Islands, Reykjavik.

NORGE

Andersen, Harald, Docent
Nordisk Husholdningshøgskoles ernaeringslinje
Postboks 1046, Blindern, Oslo 3.

Backer, Julie E., Fil.dr.
Statistisk Sentralbyrå, Dronningsgate 16, Oslo.

Bergh, Harald, Konsulent
Kommunaldepartementet
Postboks 8112, Oslo-Dep.

Bjerkedal, Tor, Professor
Universitetet i Bergen
Institutt for Hygiene og Sosialmedisin.

Bog, Paal, Avdelningsdirektør
Direktoratet for norsk utviklingshjelp
Dronning Maudsgt. 11, Oslo 1.

Borge, Thorleif, Vit.ass.
Bygdøy Allé 87 b, Oslo 2.

Braekhus, Kjeld, Universitetslektor
Geografisk Institutt
Postboks 1042, Blindern, Oslo 3.

Box, Ottar, Forskningsstipendiat
Universitetet i Bergen
Sosialantropologisk Institutt
HF-bygget, Sydneplassen, 5000 Bergen.

Dolven, Arne S., Mag.art.
Norsk Institutt for by- og regionforskning.
Kjelsåsveien 160, Oslo 4.

Drake, Michael, Professor
The Open University. 38 Belgrave Square, London SW 1.

Eide, Kjell, Ekspedisjonssjef
Kirke- og Undervisningsdepartementet, Oslo-Dep.

Frydenberg, Bernt, Underdirektør
Kommunaldepartementet. Postboks 8112, Oslo-Dep.

Gilje, Eiving, Førstesekretær
Statistisk Sentralbyrå, Dronningensgate 16, Oslo

Hoem, Jan M., Amanuensis
Sosiøkonomisk Institutt, Universitetet i Oslo, Blindern, Oslo 3.

Hofstad, Svein, Byråsjef
Kommunaldepartementet. Postboks 8112, Oslo-Dep.

Kristiansen, Jan, Byråsjef
Kommunaldepartementet, Postboks 8112, Oslo-Dep.

Magne, Helvig, **Dosent**
Geografisk Institutt. Postboks 1042, Blindern, Oslo 3.

Magnus, Knut, Dr.philos
Kreftregisteret. Montebello, Oslo 3.

Magnussen, Olav, Cand. oecon.
Kirke- og Undervisningsdepartementet, Oslo-Dep.

Moe, John Ingar, Byråsjef
Kommunaldepartementet. Postboks 8112, Oslo-Dep.

Mykland, Knut, Professor
Historisk Institutt, Universitetet i Bergen, Bergen

Myklebost, Hallstein, Professor
Geografisk Institutt
Norges Handelshøyskole, 5000 Bergen

Nissen-Meyer, Sven, Professor
Universitetet i Bergen
Matematisk institutt, Allegt, 34 5000 Bergen

Nordbotten, Svein, Avdelningsdirektør
Statistisk Sentralbyrå, Oslo-Dep.

Pedersen, Einar, Överlege
Kreftregisteret. Montebello, Oslo 3.

Rogoff Ramsøy, Natalie, Direktør
Institutt for anvendt sosialvitenskapelig forskning
Postboks 1100, Oslo 3.

Sandal, Jan, Cand.oecon.
Norsk institutt for by- og regionforskning.
Kjelsåsveien 160. Oslo 4.

Schweder, Tore, Universitetslektor
Universitetet i Oslo
Sosialøkonomisk Institutt, Postboks 1095, Oslo 3.

Seip, Jens I., Ekspedisjonssjef
Kommunaldepartementet
Postboks 8112. Oslo-Dep.

Skåncke, Gisle, Byråsjef
Statistisk Sentralbyrå, Oslo-Dep.

Skaug, Helge, Konsulent
Statistisk Sentralbyrå, Oslo-Dep.

Skoe Letterström, Gerd, Konsulent
Statistisk Sentralbyrå, Oslo-Dep.

Sogner, Sølvi, Cand.philol.
Ørneveien 64, 1340, Bekkestua.

Strøm, Axel, Professor
Universitetet i Oslo
Institutt for Sosialmedisin, Rikshospitalet, Oslo 1.

Thonstad, Tore, Dosent
Sosialøkonomisk institutt, Postboks 1095, Blindern, Oslo 3.

Valheim, Ragnvald, Konsulent
Kommunaldepartementet,
Postboks 8112, Oslo-Dep.

Wedervang, Frøystein, Professor
Norges Handelshøyskola, 5000 Bergen.

Westlund, Knut, Direktör
Otto Ruges vei 68, Oslo 7.

Vogt, Johan, Professor
Sosialøkonomisk Institutt, Universitetet i Oslo, Blindern, Oslo 3.

Ås, Dagfinn, Mag.art.
Norges byggforskningsinstitutt, Postboks 322.
Blindern. Oslo 3.

Øyen, Ørjar, Professor
Sosialøkonomisk Institutt, Universitetet i Bergen, Christiesgt. 19,
Bergen.

SVERIGE

Ahlberg, Gösta, Docent
Polhemsgatan 6 v, Stockholm K

Ahlbom, Anders, Amanuens
Lilla sällskapetets väg 20, 127 33 Skärholmen

Bernhardt, Eva, Byrådirektör
Statistiska Centralbyrån, 102 50, Stockholm 27

Carlsson, Gösta, Professor
Programmet för sociologisk trendanalys, Paradisgatan 5, 223 50 Lund

Friberg, Nils, Professor
Stockholms Universitet, Observatoriegatan 2 A Stockholm Va.

af Geijerstam, Gunnar, Docent
Karolinska Institutet, Stockholm

Helmfrid, Staffan, Professor
Björkhagsvägen 40, 186 00 Vallentuna

Hofsten, Erland, Byråchef
Statistiska Centralbyrån 102 50 Stockholm 27

Holmbeck, Britta, Fil.kand.
Frejgatan 37 C, 113 49 Stockholm

Holmberg, Per, Sekreterare
Per Hörbergs väg 7, 161 55 Bromma

Holmberg, Ingvar, Fil.lic.
Demografiska forskargruppen, Vasagatan 7, 411 24, Göteborg

Hyrenius, Hannes, Professor
Demografiska forskargruppen, Vasagatan 7, 411 24, Göteborg

Hägerstrand, Torsten, Professor
Geografiska Institutionen, Lunds Universitet, Lund

Inghe, Gunnar, Professor
Rastvägen 11, Bromma

Jacobsson, Arne, Kanslichef
Stadshuset, Hälsingborg

Johansson, Lars-Olov, Amanuens
Storskogsvägen 41, 151 24 Rönninge

Kant, Edgar, Professor
Spolegatan 8 B, 222 20 Lund

Lindal, Sten, Fil.kand.
Lillebovägen 20, 191 44 Sollentuna

Lindwall, Birgitta, Amanuens
Statistiska institutionen, Hagagat. 25, 113 85 Stockholm

Lublin, Folke, Byrådirektör
Thorsten Tevenstams väg, 123 85 Farsta

Lundberg, Anders, Fil.kand.
Demografiska forskargruppen, Vasagatan 7, 7, 411 24 Göteborg

Malker, Hans, Amanuens
Statistiska institutionen, Hagagatan 25 A, 113 85 Stockholm

Malmqvist, Sten, Professor
Statistiska institutionen, Vasagatan 25 A, 113 85 Stockholm

Myrdal, Alva, Statsråd
Västerlånggat. 31, Stockholm

Myrdal, Gunnar, Professor
Institutet för internationell ekonomi, Sveavägen 166, 19 tr, 113 46
Stockholm

Nordström, Olof, Docent
Geografiska institutionen, Sölvegatan 13, 223 62 Lund

Olin, Ulla, Fil.lic.
P.O. Box 20, G.C.P.O., New York 10017, U.S.A.

Olovsson, Rolf, Pol.stud.
Rottnerosvägen 90, 123 48 Farsta

Schilbred, Signe Elisabeth, Fil.kand.
Kulturgeografiska institutionen, Göteborgs Universitet, Göteborg

Sjögren, Carl-Göran, Amanuens
Tavastgatan 32, Stockholm

Svanfeldt, Göran, Avd.direktör
Oxelgatan 9 b, 753 24 Uppsala

Trost, Jan, Docent
Sociologiska institutionen, Drottninggatan 1, Uppsala

Tryggveson, Rune, Byråchef
Folk- och bostadsräkningen, Turbinvägen 10, 131 03 Nacka

Quensel, Carl-Erik, Professor
Statistiska Institutionen, Lunds Universitet, Lund

Widén, Lars, Avdelningsdirektör
Statistiska Centralbyrån, Fack Stockholm 27

Wold, Herman, Professor
Statistiska institutionen, Box 23 00 750 02 Uppsala

DEMOGRAFISKT NYTT

=====

IUSSP-kongress i London i september 1969

Internationella befolkningsunionen höll kongress i London 3-11 september 1969. Man hade inte väntat mer än högst 400 deltagare, men det kom 650, vilket medförde en del svårigheter, bland annat av ekonomisk art. Ledningen inom unionen är emellertid livligt övertygad om dess stora betydelse med tanke på de stora befolkningsproblem som nu blir allt mera påträngande i u-länderna och räknar med att det skall bli möjligt att finansiera en fortsatt livlig aktivitet.

Unionens arbete har under de senaste åren allt mera inriktats på u-landsproblem. Det är väl knappast någon tillfällighet att ordförandeskapet nu övergick från en jugoslav, professor D. Vogelink, till en indier, C. Chandrasekharan.

Vid kongressen framlades ett stort antal papper över i förväg fastställda ämnen, som tillsammans täckte hela det demografiska fältet. Varje ämne ägnades ett särskilt möte, och fyra sådana möten ägde vanligen rum samtidigt, varför det är omöjligt för en deltagare att ge något sammanfattande omdöme om kongressen.

En av de frågor, som naturligtvis hörde till de mest diskuterade, var frågan om man nu kan motse en någorlunda snabb nedgång av födelsetalen i u-länderna. På denna punkt är det nog ingen som ännu är beredd att ge något bestämt svar. Vissa tecken tyder dock på att en snabb förändring nu är på gång.

Något som man bestämt vet är att de senaste årtiondenas stora antal födda barn nu inom en nära framtid kommer att åtföljas av en mycket snabb ökning av befolkningen i de yngre arbetsföra åldrarna. Det kommer överallt att bli mycket svårt att finna sysselsättning åt alla dessa människor, som till största delen är bosatta på landsbygden. Nya beräkningar, framlagda vid kongressen av Milos Macura, chef för FNs befolkningsavdelning, visade mycket tydligt vilka katastrofala följder en massarbetslöshet bland dessa befolkningsgrupper kan få.

Från de nordiska länderna deltog ett tjugotal personer i kongressen. Cirka hälften av dem bidrog aktivt med papper eller som organisatörer av eller ordförande för möten.

Erland Hofsten

European Centre for Population Studies

är det engelskspråkiga namnet på en organisation, som bildades 1953 i samband med en av det franska befolkningsinstitutet organiserad kongress i Paris. Detta center, som organiserats så att det bara skulle finnas en representant för varje land, har hittills endast spelat en mycket ringa roll. I samband med strasbourgkonferensen 1966 och IUSSP-kongressen i London 1969 har centret omorganiserats. Man kommer bland annat att i fortsättningen bygga på individuellt medlemskap. Med tanke på att IUSSP i allt högre grad inriktar sin verksamhet på u-landsproblem och eftersom IUSSP inte enligt sina stadgar kan ha regionala underavdelningar, menar man att det finns behov av en europeisk organisation. Ett viktigt syfte är att upprätta goda kontakter mellan demografer i Väst- och Östeuropa. Avsikten är att utge en bulletin eller tidskrift.

Professor Hans Harmsen, Hamburg, kvarstår som ordförande, medan sekreteraren är ny: Gunt. Beijer, Haag.

Erland Hofsten

FN:s Working Group on Social Demography

I december 1968 og juni¹⁹⁶⁹ har der været afholdt møder i den under F.N. oprettede "Working Group on Social Demography" i henholdsvis Genève og Strasbourg. Gruppen består af 10-15 europeiske demografer. Professor D.V. Glass fra London er chairman og fra Skandinavien deltager Hannes Hyrenius, Göteborg og P.C. Matthiessen, København.

Gruppen har netop på sit sidste møde afslutet arbejdet med udarbejdelsen af ett standardspörgeskema til brug ved fertilitetsundersøgelser på interviewsbasis.

Det er nu tanken at udarbejde et standard-tabuleringsprogram. Gruppen har iövrigt beskaeftiget sig med emner som eks. befolkningsprognoser, dödelighed og vandringer.

Naeste möde skal afholdes i slutningen af maj 1970 i Strasbourg.

P.C. Matthiessen.

Europeisk befolkningskonferens i Strasbourg 1971

Europarådet har för avsikt att organisera en andra befolkningskonferens i Strasbourg i september 1971. Konferensen kommer att ägnas åt sex specificerade ämnen, inom följande områden, nämligen åldrande, dödlighet/sjuklighet, fruktsamhet, migration, dataproduktion och undervisning/forskning. Organisationskommittén

har som ordförande J. Bourgouis-Pichat och har redan sammanträtt sju gånger. Detta förberedelsearbete har bland annat resulterat i att man utsett ett antal "research directors", vilka i sin tur tagit kontakt med demografer i olika länder i Europa. På så sätt hoppas man att i god tid före konferensen kunna presentera väldokumenterade framställningar av läget i olika delar av Europa på de områden, som täcks av konferensen. Europarådet har särskilt tryckt på att konferensens ämnesval borde vara sådant, att det fanns en nära förbindelse mellan de demografiska aspekterna och sådana slag av åtgärder, där Europarådet kunde tänkas agera.

Särskilda ansträngningar har gjorts för att få arbetet att omfatta hela Europa, således också de länder som inte är medlemmar i Europarådet (bl. a. Östeuropa). Antalet deltagare i konferensen kommer att begränsas till ca 200. Som representant för de nordiska länderna är undertecknad medlem av organisationskommittén.

Erland Hofsten

Professor Hannes Hyrenius, som hittills har innehaft en professur i statistik vid Göteborgs Universitet, har erhållit en forskningsprofessur i demografi vid samma universitet. Därmed har den första professuren i demografi inrättats i Norden.

Den 6 juni 1969 ventilerades vid Helsingfors universitet en doktorsavhandling i demografi. Pol.lic. Arno Strömmers avhandling "Väestöllinen

muuttuminen Suomessa (Summary: The Demographic Transition in Finland)" ger en ingående översikt av nativitetens och mortalitetens utveckling under perioden 1722-1965, varvid åren 1870-1930 har betraktats som den period, under vilken den demografiska transitionen har försiggått. Avhandlingen skildrar även utvecklingen inom olika regioner. Ett sammandrag av avhandlingens innehåll kommer att publiceras på engelska i "Yearbook of Population Research in Finland 1969", som utges av Väestöpoliittinen tutkimuslaitos (Befolkningspolitiska forskningsinstitutet) i Helsingfors.

DEMOGRAFISKA ARBETEN PUBLICERADE 1968

=====

DANMARK

Jens Jeppesen: "Den regionale befolkningsudvikling". Kapitel i: Egnsudvikling under økonomisk Vækst (med særlig henblik på udviklingen i Sønderjylland). Århus 1968.

Karen Klixbüll: "Befolkningsbevaegelser, Prognoser, Struktur, Målsaetning". Direktoratet for Københavns Kommunes Generalplanlægning. 1968.

P.C. Matthiessen: "Fertiliteten udenfor ægteskab". Statistiske undersøgelser, nr. 21. Danmarks Statistik 1968.

P.C. Matthiessen, E. Dyre Trolle og B. Zachau-Christiansen: "Perinatal and Infant Mortality in Denmark". National Center for Health Statistics. Series 3, no. 9. Public Health Service. Washington 1967.

P.C. Matthiessen: "Teoretisk Demografi, Eksempelsamling". Københavns Universitets Fond til tilvejebringelse af læremidler 1968.

P.C. Matthiessen: "Fertility of Birth Cohorts of Danish Women". Offentliggjort i World Views of Population Problems. E. Szabady (red.), Budapest 1968.

Pall Narvi: "Regionale befolkningsfremskrivningen 1960-2000". Landsplanudvalgets Sekretariat. 1968.

Henning Mørch: "Fødesteds-og indflytningsfeltet for Grindsted by 1964". Geografisk Tidsskrift, bd. 67:1, 1968.
Beskrivelse af vandringerne til en mindre dansk by på kvantitativ basis. Vandringerne bliver behandlet ud fra oplysninger om befolkningens fødesteder og bopæl umiddelbart inden flytning til Grindsted i forhold til afstand og regional variation i forbindelse med køn, alder og erhverv.

Henning Mørch: "En aldersgruppes vandringer". Geografisk Tidsskrift, bd. 67:2, 1968.

En interviewundersøgelse af en aldersgruppes vandringshistorier, især af vandringernes retning og visse sider af motiveringerne for vandringerne. Desuden skitseres et muligt udgangspunkt for en analytisk model for vandringernes afhaengighed af afstand.

FINLAND

Forsberg, Karl-Erik, Finlandssvenskarna och urbaniseringen. Efter 1809. En krönika i ord bild om finlandssvenskarna, Malmö 1968, ss. 674-676.

Fougstedt, Gunnar, Den finlandssvenska befolkningens sammansättning. Efter 1809. En krönika i ord och bild om finlandssvenskarna. Malmö 1968, s. 667-670.

Hultin, Holger, Olli Juntunen, Telma Koli och Ole Wasz-Höckert, Keskussairaaloiden lastenosastojen vaikutus eräiden kuolleisuuslukujen pienenemiseen. (Centralsjukhusens barnavdelningars bidrag till sänkning av vissa dödstal.) Sosiaalilääketieteellinen Aikakauslehti 1968, 2, s. 83-93.

Kekäläinen, Toivo, Intian väestöongelma (Indiens befolkningsproblem) Väestöpoliittisen Tutkimuslaitoksen julkaisuja, sarja B:12. (Befolkningspolitiska forskningsinstitutes publikationer, serie B:12). Helsingfors 1968, 74 s.

Lehtonen, Juhani U.E., Suomenlahden suomalaisten saarikylien avioliittokenttiä. (Äktenskapsfältet hos den finska befolkningen i byarna på öarna i Finska viken) Suomi 113:3. Forssa 1968, 53 s.

Majava, Altti, Väestönmuutokset talousalueittain ja kunnittain vuosina 1951-1966. (Befolkningens förändringar under åren 1951-1966 per kommun och ekonomiskt område). Valtakunnansuunnittelutoimiston julkaisusarja A:21. (Riksplaneringsbyrån publikationsserie A 21). Helsingfors 1968, 174 s.

Pesonen, Heikki, Väestönmuutoksen ja väestörakenteen alueellisista piirteistä Pohjois-Suomessa. (Regionella drag i befolkningens rörelsen och befolkningens struktur i Norra Finland). Väestöntutkimuksen vuosikirja X. (Befolkningspolitiska forskningsinstitutets årsbok X). s. 81-106. Vammala 1968.

Piepponen, Paavo, Tutkimus ekologisen rakenteen pysyvyydestä (Om den ekologiska strukturens stabilitet). Väestöpoliittisen Tutkimuslaitoksen julkaisuja, sarja B:14. (Befolkningspolitiska forskningsinstitutes publikationer, serie B:14. Helsingfors 1968, 18 s.

Piepponen, Paavo, Ikä ja avioliitto. (Ålder och äktenskap). Väestöpoliittisen Tutkimuslaitoksen julkaisuja, sarja B:13. (Befolkningspolitiska forskningsinstituts, publikationer serie B:13). Helsingfors 1968, 18 s.

Pylkkänen, Jorma, Suomen stationäärinen väestökuva 1936-1940 ja 1956-1960. (Finlands stationära befolkning 1936-1940 och 1956-1960) Kansantaloudellinen aikakauskirja 1968, 1, s. 48-55.

Ritamies, Marketta, Maassamuuttajien ominaisuuksista. (Flyttarnas demografiska egenskaper. Väestöntutkimuksen vuosikirja X. (Befolkningspolitiska forskningsinstitutets årsbokX) s. 107-127. Vammala 1968.

Saxén, Åke, Kuolleisuus ikä- ja siviilisäätyryhmittäin 1950/51-1960/61 - Dödligheten i ålders- och civilståndsgrupper 1950/51-1960/61. Statistiska månadsuppgifter för Helsingfors 1968, 1, s. 3-36.

Vaarama, Pentti, Rovaniemen muuttoliikkeen yleispiirteet vuosina 1960-1967 ja nuorten 15-20 vuotiaiden muuton erityispiirteet vuosina 1960-1967. (Huvuddragen i omflyttningen och särdragen i 15-20-åringarnas flyttningar i Rovaniemi under åren 1960-67). Lapin tutkimusseura. Vuosikirja 9, s. 81-117. Kemi 1968.

Wartiovaara, Kirsti, Elinkeinorakenteen muutoksista Suomessa. (Om förändringarna i näringsgrenarnas struktur i Finland). Väestöntutkimuksen Vuosikirja X. (Befolkningspolitiska forskningsinstitutets årsbok X). s. 128-148. Vammala 1968.

Visuri, Elina, Köyhyys ja lastensynnytys. Tutkimus perhesuunnittelun päämääristä, keinoista ja tuloksesta huoltoapua saaneissa helsinkiläisperheissä. (Fattigdom och barnfödslar. En undersökning av familjeplaneringens målsättning, metoder och resultat bland helsingforsfamiljer som erhållit socialvård). Väestöpoliittisen Tutkimuslaitoksen julkaisuja, sarja B:15. (Befolkningspolitiska forskningsinstitutets publikationer, serie B:15). 175 s. Helsingfors 1968.

Vuori, O, Väestön ammatti- ja ammattiasemarakenteesta Turussa vuosina 1950 ja 1960. (Befolkningens yrke och yrkeställning i Åbo 1950 och 1960). Turun yliopiston taloustieteen laitos. Tutkimuksia D:5. (Samhällsekononiska institutionen vid Åbo Universitet. Forskningsrapport D:5). 24 s. Åbo 1968.

Väestön levinneisyys Suomessa 1967. (Befolkningen utbredning i Finland 1967). Valtakunnansuunnittelutoimiston julkaisusarja A:22. (Riksplaneringsbyrån publikationsserie A: 22). Helsingfors 1968.

NORGE

Uppgifter över publicerade arbeten ävensom pågående forskningsprojekt i Norge är samlade i en särskild bilaga i slutet på denna publikation.

SVERIGE

Améen, L. & Erlandsson, U., CBD-avgränsning i mindre centralorter. En metodstudie med Vellinge och Anderslöv som exempel. Svensk geografisk årsbok 44 (1968), s. 90-101. With English summary.

Andersson, Å.E., & Jungen, R., Storstadstillväxt och obalanserad ekonomisk utveckling. Plan 22 (1968): 2, s. 60-70.

Cipolla, S., Världens befolkningsutveckling i ekonomisk-historisk belysning, 122 s. Lund 1968, (TEMA-serien.) (Orig:s titel: The economic history of world population, 4., rev. uppl, 1967.)

Claeson, G.-F., Zone preference in intraregional population movement. Geografiska annaler 50 B (1968): 2, 3. 133-141.

Claeson, C.-F., Distance and human interaction: Review and discussion of a series of essays on geographic model building. Geografiska annaler 50 B (1968): 2, s. 142-161.

Claeson, C.-F., Interzonal differences in age structure. Geografiska annaler 50 B (1968): 1, s. 14-22.

Eighmy, T.H., Problems of census interpretation in developing Countries: the western Nigeria case. Svensk geografisk årsbok 44 (1968), s. 151-172.

Gerger, T., Investigations into migrations of manpower. Geografiska annaler 50 B (1968): 1, s. 27-31.

Gerger, T., Investigations into migrations of manpower. 5 s. Sthlm 1968. /Sammanfattning av dis./
 /Bil. 1:/ Den svenska arbetskraftens flyttningar. En litteraturöversikt. 30 bl. 1967. /Duplic./
 /Bil. 2:/ Den svenska arbetskraftens flyttningar i mitten av 1960-talet. 44 bl. 1968. /Duplic./
 /Bil. 3:/ Den yrkesverksamma befolkningens interregionala nettoflyttning i Sverige i början på 1960-talet. 31 bl. 1966. /Duplic./
 /Bil. 4:/ Den yrkesutbildade arbetskraftens flyttningsmönster och yrkesval. En intensivstudie på material från Gotlands, Västmanlands och Norrbottens län. 67 bl. 1967. /Duplic./
 /Bil. 5:/ Västervik. A migration study. 111 s. 1966.

Godlund, S., & Wärneryd, O., Tillämpade studier av urbaniseringsprocessen. Plan 22 (1968): 2, s. 71-79.

Hofsten, E. v., The introduction of computer registers and the production of demographic data. International symposium on automation of population register systems, Jerusalem, Israel 25-28th September 1967, Proceedings, vol. 1, s. 369-374.

Holmberg, I., Demographic models. DM 4. 55 s. Göteborg 1968. (Demographic institute, University of Göteborg. Reports. 8.)

Hyrenius, H., Demographic simulation models. World views of population problems, Ed. by Egon Szabady ..., Budapest 1968, s. 171-175.

Hägerstrand, T., Nyare aktuella drag i den svenska stads- och regionalforskningen. Plan 22 (1968): 2, s. 51-59.

Hyrenius, H., Ett nytt sätt att simulera sjukdom. Socialmedicinsk tidskrift 45 (1968): 9, s. 498-500.

Hyrenius, H., Åhs, U., The Sweden-Ceylon family planning pilot project. Analysis and evaluation undertaken on behalf of the Swedish international development authority (SIDA). 34 s. Göteborg 1968. (Demographic institute, University of Göteborg. Reports. 6.)

Lewan, N., Befolkningsprognoser och deras utfall. Ekonomisk orientering 1968: 2, s. 1-9.

Lieberman, S., Norwegian population growth in the 19th century. Economy and history 11 (1968), s. 52-66.

Olsson, G., Complementary models: a study of colonization maps. Geografiska annaler 50 B (1968): 2, s. 115-132.

Quensel, C.-E., Befolkningsutvecklingen med särskild aspekt på familjebildning och familjestorlek. Svensk samhällsstruktur i sociologisk belysning, 4. omarb. uppl., Sthlm 1968, s. 4-45.

Westelius, O., Individens resmönster inom ett stadsområde - ett samspel mellan behovet av kontakt med skilda lokaltyper och lokaliseringsmönstrets struktur. Plan 22 (1968): 2, s. 90-97.

PÅGÅENDE FORSKNINGSPROJEKT I DE NORDISKA LÄNDERNA
=====

Københavns Universitets Statistiske Institut:

Reproduktiviteten for danske kvindegenerationer 1840/44-1920/24.

(P.C. Matthiessen).

Dette projekt tilsigter at give en detaljeret analyse af de demografiske aspekter af fertilitetsfaldet i Danmark siden slutningen af det forrige århundrede.

På grundlag af den officielle statistik er der beregnet aldersbetingede fertilitetskvotienter i og uden for ægteskab på 5-års aldersklasser for hver af generationerne i hovedstaden, provinsbyerne og landdistrikterne 1840/44-1920/24. Endvidere den samlede fertilitet, bruttoreproduktionstal, overlevelsestavler, middellevetid, nettoreproduktionstal samt skøn over vandringsomfanget for hver generation.

Herudover er civilstandsforskelle og -udvikling kortlagt for disse generationer, og det er undersøgt i hvilket omfang forskelle og ændringer i civilstandsfordelingen kan henføres til en ændring af det talmaessige forhold mellem mænd og kvinder i de giftefaerdige aldre.

Endelig er det søgt analyseret, i hvilket omfang forskelle og ændringerne i det talmaessige forhold mellem mænd og kvinder kan forklares som følge af forskelle mellem mænd og kvinder med hensyn til f. eks. dødelighed og udvandring.

Denne analyse forventes afsluttet inden årets udgang.

Nogle foreløbige resultater af denne undersøgelse er offentliggjort i: World Views of Population Problems. Egon Szabady (ed.).

Budapest 1968.

Danmarks Statistik:

Regionale dødelighedsforskelle. (J. Wedebye).

For dødelighedens vedkommende har man i Danmark foretaget en undersøgelse af de geografiske variationer baseret på dødsfaldsmaterialet for perioden 1959-62. Undersøgelsen inddrager et begrænset antal hovedgrupper af dødsårsager, og tager i øvrigt sigte på en belysning af dødelighedsforskellene mellem de enkelte amter for henholdsvis mænd og kvinder, idet man samtidig medtager en opdeling på provinsbykommuner og sognekommuner inder for hvert amt. Undersøgelsen påregnes offentliggjort i løbet af foråret 1969.

Flytteundersøgelsen 1965. (S.Hostrup Pedersen).

De indenlandske flytninger for året 1965 har fået en mere indgående behandling end tidligere flytteundersøgelser.

Første del af undersøgelsen var en analyse af antallet af flytninger mellem samtlige landets kommuner. Gennemgangen af den omtalte flyttematrix viste, med ganske få undtagelser, at flytningerne fulgte den opdeling af Danmark i 87 handelsdistrikter, der var foretaget i 1960. Ved de efterfølgende tabelleringer har man derfor lagt sig fast på handelsdistriktinddelingen. Inden for hvert handelsdistrikt har man fastlagt et flyttecentrum og man har undersøgt flytningernes fordeling inden for de enkelte handelsdistrikter samtidig med, at man har undersøgt flytningerne mellem de forskellige handelsdistrikter. Flytningerne er blevet opdelt på køn, alder, civilstand, erhverv, husstandsstørrelse og fødested.

Resultaterne af undersøgelsen er indgået som grundlag for kommunalreformkommissionens arbejde med revision af den kommunale inddeling.

Da det har vist sig, at der, til brug for den regionale planlægning, er behov for sådanne detaljerede geografiske flytteanalyser, påtaenkes det at gennemføre tilsvarende analyser i fremtiden.

Egnsplanrådet:

Befolkningsprognoser for hovedstadsregionen. (Páll Narvi).

Folketal

Der udarbejdes en prognose som opdeler befolkningen i 5-års aldersklasser frem til år 2000.

Civilstand

For årene frem til 1985 udarbejdes endvidere en prognose for civilstandsfordelingen opdelt på køn, alder og de 2 grupper gifte samt ugifte og forhen gifte tilsammen. Der antages at være samme andel gifte inderfor hver aldersgruppe i hvert af årene 1970, 75, 80, 85 som i året 1965.

Familiestørrelsesfordeling

Endvidere fremskrives befolkningens fordeling på familiestørrelser. Denne fremskrivning er opdelt i 2 grupper:

1. Familier, hvor hovedpersonen er mand.

Her er familiestørrelsen: a) for gifte = hovedpersonen + hustru
+ antal børn under 16 år.

b) for ugifte = hovedpersonen.

2. Familier, hvor hovedpersonen er kvinde.

Familiestørrelsen = hovedpersonen + antal børn under 16 år.

Fordelingerne holdes konstante svarende til hyppigheden af forekomsten af børn ved befolkningstællingen 1965.

Boliger

For hver familiestørrelse beregnes dels bidrag til efterspørgsel efter boliger af en given størrelse i en kvalitet. Kvaliteten er her:

- 1) Etageejendomme
- 2) Haveboliger
- 3) Institutioner m.v.

Størrelsesfordeling er 1 rum, 2 rum, 3 rum, 4 rum, 5 rum, 6 rum og derover.

De enkelte kommuner

Her fremskrives den ved årets begyndende forefindende befolkning under hensyntagen til dødeligheden. Der beregnes et antal fraflyttere under hensyntagen til fraflyttehyppigheden. Endvidere beregnes antal boliger, som bliver ledige som følge af alle beboeres død.

Der beregnes derefter tilflyttere til de ledige lejligheder + evt. nybyggeri - de i årets løb stedfundne nedrivninger og anden afgang af boliger.

Der ubarbejdes en simulationsmodel til beregning af indflytteres alder og familiestruktur i overensstemmelse med empiriske fordelinger. Indflytningerne anses at være jævnt fordelt over hele perioden. Sluttelig beregnes fødselstallet for fastboende og tilflyttede kvinder under eet, hvilket giver folketal i kommunen ved årets slutning.

Slutresultatet afstemmes således, at summen over samtlige Kommuners folketal i hver aldersgruppe bliver = hele regionens folketal.

Københavns Universitets Geografiske Institut:

Forskningsprojekter:

Sammenhaengen mellem vandringer og servicefunktionernes opståen under urbaniseringsprocessen i et landbrugsområde, der går over til dyrkning af salgsafgrøder. Eksemplet hentes fra Ghana. (Henrik Jeppesen).

Mobiliteten på kommunebasis i Ribe amt 1953-67.
Til-og fravandringen til Esbjerg og Esbjergs forstaeder - første omgang i relation til alder, senere vil bl.a. erhvervsforhold blive inddraget. (Henning Mørch).

Socialforskningsrådet

Olikheter i fruktsamhet, födelseavståndet och giftermålsåldern i Danmark 1965

I en intervjuundersökning rörande gifta kvinnors sysselsättning i Danmark medtogs några frågor som möjliggjorde en mindre fruktsamhetsundersökning.

Från ett sampel på 2935 gifta kvinnor under 60 år som bodde i privata hushåll (2610 individer intervjuades) erhöles uppgifter om:

- a. Aktuellt, önskat, förväntat och idealiskt antal barn
- b. Det aktuella och det idealiska födelseavståndet
- c. Attityder och motiv för att ha och inte ha barn samt för att bestämma födelsernas tidsavstånd
- d. Fruktsamhetsfrekvens och orsaken till nedsatt fysiologisk fruktsamhet
- e. Giftermålsålder

Tillsammans med vissa bakgrundsvariabler, såsom ålder, äktenskapets varaktighet, utbildning, yrkesställning, urbaniseringsgrad, geografisk och social mobilitet, social status, bostadsstandard, familjens inkomst, är det möjligt att testa ett antal hypoteser rörande differenser i fruktsamheten.

Några förhandsresultat

Hittills har inte några resultat framkommit som skulle ge belägg för en signifikativ skillnad i giftermålsåldern med hänsyn till region och urbaniseringsgrad. En analys baserad på födelse- och äktenskapskohorter visar en nedgång i giftermålsåldern under de senaste decennierna. Utbildningsnivån och giftermålsåldern korrelerar positivt med varandra.

Hög korrelation förelåg mellan önskat antal och väntat antal barn (0.88 rank korrelation) medan korrelationen mellan det förväntade och det idealiska antalet barn inte var så hög (0.29). Detta synes tyda på att en gift kvinna anser sig kunna reglera familjens tillväxt och sålunda förutsäga familjens storlek.

En korstabulering av det förväntade antalet barn och vissa variabler visar att:

1. det förväntade antalet barn var lägre ju högre giftermålsåldern var
2. det förväntade antalet barn var 2.17 (medianvärde) i stadskommunerna och 2.83 i landskommunerna, men denna skillnad är mindre bland de yngre äktenskapskohorterna än bland de äldre.
3. det förväntade antalet barn var högre på Jylland än på Själland och Fyn
4. det förelåg en kurvilinear relation mellan det förväntade antalet barn och faderns sociala status. Det förväntade antalet barn var störst i de högsta och de lägsta statusgrupperna.

5. Det förväntade antalet barn minskade med ökad inkomst ända intill 40 000 kr eller högre inkomst.
6. De som uppvisade en högre geografisk mobilitet redovisade också ett större förväntat antal barn.
7. Giftnor med ingen eller hög yrkesutbildning uppvisade det största förväntade antalet barn.

Födelseavståndet visade ett oväntat konsistent mönster i de olika befolkningsgrupperna. Medianavståndet mellan giftermålet och första födelsen var ungefär ett år, samt mellan första och andra, andra och tredje samt tredje och fjärde födelsen ungefär tre år. Analysen av födelseavståndet kommer att utsträckastill att täcka den relativa frekvensen hos olika mönster av födelseavstånd.

Dataanalysen kommer att slutföras inom 1968.

Undersökningen har utförts av direktör Halvor Gille i samarbete med Joh. A. Noordhoek

FINLAND

En kohortundersökning av fertiliteten i Finland

Denna undersökning gäller dels den totala kumulativa fruktsamheten för olika årskullar av kvinnor, dels fruktsamheten inom äktenskap ingångna under visst kalenderår. Vid denna senare undersökning har kohorterna ytterligare uppdelats efter hustruns vigselålder

(i femårsgrupper). Undersökningen utsträcks så långt bakåt i tiden som det tillgängliga statistiska materialet tillåter. Den kommer bl. a. att belysa frågan i vilken mån även andra omständigheter än den sjunkande äktenskapsåldern medverkar till att fruktbarhetens tyngdpunkt förskjutits mot yngre årsklasser.

Gunnar Fougstedt

Konstruktionen av en modell som "förklarar" de geografiska olikheterna i fråga om studenttätheten

Utgångsmaterialet utgöres av uppgifter om samtliga studenter från finlandssvenska läroverk åren 1961-65, fördelade efter elevernas hemkommun. Detta antal har ställts i relation till antalet svensktalande ungdomar i resp. kommun i ålderna 15-19 år enligt 1960 års folkräkning. De sålunda erhållna relationstalen, som anger "studenttätheten" i olika kommuner, visar mycket stora variationer. Avsikten är att "förklara" dessa variationer med en - antagligen multiplikativ - modell, där som variabler prövas bl.a. avståndet från kommunen till närmaste dimissionsberättigat läroverk, kommunens inkomstnivå, befolkningens sammansättning enligt näringsgren (t.ex. antal företrädare för tertiära näringar), den relativa barnrikedomen o.s.v.

Gunnar Fougstedt

Undersökning av den inre flyttningsrörelsen i Finland

På Statistiska centralbyrån i Finland planeras en undersökning av den inre flyttningsrörelsen i Finland. Avsikten är dels att försöka finna ut hur de situationer ser ut i vilka en önskan att

byta boplatz uppstår, dels att se efter vilka faktorer som påverkar valet av ny boplatz. Som en allmän hypotes kan man tänka sig att folk flyttar för att de vet eller tror att de på sin nya boplatz får det bättre än på sin gamla. Det gäller då bl.a. att undersöka vad "bättre" betyder för olika kategorier av människor. För rätt stora kategorier av människor spelar ekonomin en betydande roll. Många flyttar förmodligen därför att de på sin nya boplatz får en högre inkomst än tidigare. Men det finns också andra betydelser av begreppet bättre än den ekonomiska. Det har konstaterats att det socialt-geografiska avståndet från uppväxtmiljön spelar en roll för trivseln. Ju längre avstånd dess sämre trivsel. Därför flyttar många som under sin aktiva period bott i en storstad tillbaka till hemorten på landsbygden eller till en plats som är lik hemorten så fort de kan, t.ex. när de blivit pensionärer.

Den inre flyttningsrörelsen kan inte ses i isolering från emigrationen. En som finner livet på hemorten svårt och vill flytta men inte finner en lämplig ort inom landet att flytta till får lust att emigrera. Också andra motiv kan givetvis spela en roll för emigrationen.

Här några preliminära resultat av undersökningen

- ju bättre konjunkturen i landet dess livligare inre flyttningsrörelse och dess mindre emigration
- ju sämre konjunkturen i landet dess mindre inre flyttningsrörelse och dess större emigration
- den multipla korrelationen för ett mått på den inre flyttningsrörelsen efter riktning å ena sidan och en ekonomisk variabel och avståndet mellan in- och utflyttningsregion å andra sidan är 0.97. Beräkningen av korrelationen har gjorts med bortlämnande av de fyra nordligaste statistiska regionerna. I beräkningen ingår sålunda tolv statistiska regioner.

Tor Hartman

En undersökning över centralorternas inverkan på migrationen

Undersökningen är ett licentiatarbete som utförs på Helsingfors universitets geografiska institution. Föremål för undersökningen är ett område vars gräns går från Vasa genom Jyväskylä och Tammerfors till Björneborg. Avsikten är att klarlägga centralorternas inverkan på migrationen. Målsättningen är dock i huvudsak teoretisk dvs. att med tillhjälp av regressionsanalys, vars oberoende variabler utgörs av ett flertal geografiska och socio-ekonomiska faktorer, bygga upp en matematisk modell för att kunna förutsäga flyttningsvolymens storlek.

Ytterligare analyseras begreppet flyttningsområde och gränserna för centralorternas verkningsområde med hänsyn till migrationen fastställles.

Fentti Viitala

Helsingfors stads statistiska byrå

Flyttningsrörelsens inverkan på skatteunderlaget

Med utnyttjande av taxeringsuppgifter för år 1966 har undersökts antalet skattören för dem som inflyttat till Helsingfors under år 1965 och som utflyttat från staden år 1967. Materialet utgjorde ett åldersstratifierat sampel ur flyttningsstatistiken, vilket kontrollerades mot mantalslängden. Utom ålder beaktades familjetyp, ställning i familjen, barnantal, socialgrupp, civilstånd samt varifrån och vart flyttningen skedde. - Ett preliminärt sammandrag av resultaten föreligger på finska, en noggrannare analys publiceras senare.

Regressionsberäkning rörande Helsingfors befolkningstal

Som stöd för befolkningsprognoser för de närmaste åren har tidigare utförts regressionsberäkningar beträffande tillväxten i Helsingfors befolkningstal, där som förklarande variabler använts antalet nybyggda lägenheter dels i Helsingfors och dels i Helsingfors närområde (4 grannkommuner). Dessa beräkningar har nu kompletterats så, att som förklarande variabel införts också en konjunkturfaktor: arbetslösa i början av året. Observationstiden är kort, åren 1959-68.

Själv mord i Helsingfors

Materialet utgörs av alla dödsattester, där dödsorsaken är självmord åren 1956-65. Ur attesterna erhöles uppgifter om kön, ålder, civilstånd, socialgrupp, bostadsstadsdel och självmordsmetod. Materialet jämfördes med centralkartoteket vid Helsingfors centralsinnessjukhus för att uppgift skulle erhållas om ifrågavarande personer tidigare varit i psykiatrisk vård. De som erhållit sådan vård grupperades efter bl.a. psykiatrisk diagnos och vissa bidiagnoser.

Undersökning angående fruktsamheten i i vissa äktenskap i Helsingfors

Undersökningen, som utförs av Helsingfors stads statistiska byrå, avser äktenskap ingångna åren 1935, 1938, 1942 och 1946 och utgör fortsättning på en liknande undersökning.

Insamlingen av materialet har tillgått så, att från vigsellängerna i de evangelisk-lutherska församlingar, där hustrun är skriven, samt på samma sätt från civilregistret uttagits de fall, då mannen är skriven i samma eller någon annan evangelisk-luthersk församling i staden eller civilregistret för Helsingfors. På detta sätt har erhållits ett material omfattande inemot 10 000 äktenskap.

Avsikten med undersökningen är att få en bild av fruktsamheten i äktenskap ingångna vid olika tidpunkter. Härvid har i främsta rummet beaktats sådana variabler som moderns ålder vid äktenskapets ingående, äktenskapets duration och moderns ålder vid barnens födelse samt intervallerna mellan födelserna (förlossningarna). På basen av yrkesbeteckningarna har parterna placerats i socialgrupper enligt statistiska byråns egen socialgruppering (4 grupper).

Genom olika tabellkombinationer kartläggs korrelationen i fruktsamheten mellan yrkes-, social- och språkgrupper samt äktenskap ingångna vid olika tidpunkter.

Undersökning angående invånaromsättningen
i lägenheter i två stadsdelar i Helsingfors

Den fortgående utflyttningen från stadskärnan till de nybyggda förorterna i stadens periferi har lett till en sjunkande folkmängds-siffra på förstnämnda område. Då de utflyttande närmast utgörs av unga barnfamiljer, leder denna flyttningsrörelse samtidigt till en förändring av stadskärnans civilstånds- och åldersstruktur.

För att mera detaljerat kunna belysa denna flyttningsrörelse och dess följder har man på Helsingfors stads statistiska byrå följt upp invånaromsättningen i vissa stadsdelar i stadskärnan. Med stöd av materialet för 1965 års sampelräkning har utvalts två stadsdelar på nämnda område, i vilka antalet lägenheter och det relativa antalet större bostäder var stort.

Avsikten är att med hjälp av detta kartotek och de årliga mantalslängderna följa förändringarna i dessa lägenheters population: tillkomsten av nya och avgången av tidigare medlemmar, hushållsprängning, fullständig invånaromsättning osv. Till en början undersöks ifrågavarande lägenheter bakåt till år 1961 och följes framåt årligen fr.o.m. mantalslängden för år 1967.

Denna fortgående uppföljning av invånaromsättningen i urvalslägenheterna kommer att ge en mera detaljerad information än den nu tillgängliga om den process, som främst via den inre flyttningsrörelsen leder till demografiska förändringar i lägenheterna i stadskärnan. Härvid är det närmast fråga om äldre och större bostäder. Samtidigt kommer orsakerna till de växande talen för areal per person att belysas.

Tammerfors stads statistiska byrå

Flyttningsrörelsen som demografiskt fenomen i Tammerfors

Undersökningen utföres av Tammerfors stads statistiska byrå och strävar att klarlägga hur flyttningsrörelsen har påverkat stadens befolkningsstruktur. Av den årliga befolkningstillväxten har under de senaste åren 57 % förorsakats av flyttningsvinst.

Materialet utgörs av uppgifter som byrån insamlat genom slumpurval bland de inflyttade under åren 1961-65- Följande egenskaper granskas: ålder, kön, civilstånd, yrke och socialgrupp.

Undersökningen avser också att klarlägga från vilka kommuner Tammerfors erhåller nya invånare och till vilka tammerforsborna flyttar. Speciellt intresse ägnas flyttningsrörelsen mellan Tammerfors och kommunerna i det kringliggande ekonomiska området, Tammerland. Flyttningsrörelsen analyseras med tillhjälp av demografiska och socioekonomiska faktorer.

SVERIGE

Endast projekt som gäller de centrala demografiska frågeställningarna har medtagits. Vid sidan om de i nedanstående förteckning upptagna projekten finns det ett stort antal projekt på angränsande områden, t ex socialmedicin (om morbiditet m m), medicin (om dödlighet i särskilda sjukdomar), i sociologi (om barnbegränsning m m), vid SCB (om arbetskrafts- och yrkesprognoser) vid universitetens kultur-geografiska institutioner (om pendling, tätortsbildning m m).

Göteborg universitet.

Hannes Hyrenius kommer från 1969 att vara ledig från sin professur i statistik och kommer att i stället uppehålla en ny forskningsprofessur ägnad åt demografi. Hans arbete ägnas främst åt att i samarbete med Ingvar Holmberg fullfölja arbetet på de demografiska

modeller, varom flera rapporter redan publicerats.

Lunds universitet.

Carl-Erik Quensel håller på att utarbeta en rapport över en studie av familjebildning och fruktsamhet för vissa födelsekohorter i Skåne mot bakgrunden av skolutbildning och testpoäng. Materialet kommer huvudsakligen från mantalslängderna.

Statistiska centralbyrån, byrån för befolkningsstatistik.

Lars Widén ägnar sig åt analys av de demografiska ändringsvariabler i anslutning till det fortsatta arbetet på befolkningsprojektioner. Vidare pågår ett projekt, som gäller analys av dödligheten efter dödsorsaker i tiden samt regionalt. Eva Bernhardt är sysselsatt med en undersökning av fruktsamhetens utveckling samt om den differentiella fruktsamheten under senare årtionden. Vidare pågår ett projekt, som gäller fortsatt analys av kohortfruktsamheten för födelsekohorter födda före 1870.

NORGE

*Innrapporterte demografiske publikasjoner, januar 1968 - mars 1969,
og innrapporterte prosjekter under arbeid i februar 1969.*

For det norske bidrags vedkommende er både bibliografi og prosjektrapporter stilt opp instituttvis, da forarbeidene var fullført før disponeringsforslaget fra redaktøren forelå.

ARBEIDSDIREKTORATET, OSLO

Publikasjoner:

"Oversikt over hva som er utarbeidet av arbeidskraftsprognoser i Norge." Stensiltrykk datert 4/3 1968.

"Prognose for utviklingen av yrkesbefolkningen 1968-1973 og 1975-1990. Et utkast." Stensiltrykk datert 2/8 1968. 13 sider.

"Arbeidstidsforkortelsens virkninger på sysselsettingen." Stensiltrykk datert 20/11 1968. 19 sider.

"Utredninger, oversikter, prognoser m.v. utarbeidet av Arbeidsdirektoratet i tiden 1960-68." Stensiltrykk datert januar 1969. 18 sider.

GEOGRAFISK INSTITUTT, UNIVERSITETET I BERGEN OG NORGES HANDELSHØYSKOLE, BERGEN.

Publikasjon:

Myklebost, Hallstein: "Urbanization and Regional Concentration in Norway in the 1950s and 1960s." *Norsk Geografisk Tidsskrift* 1968 (4): 227-244.

Igangværende prosjekter:

Hallstein Myklebost: Endringer i bosetningsmønstret i Norge etter 1950.

Arild Holt-Jensen: Befolknings- og næringsutvikling i Kristiansandregionen 1900-1970.
(Hallstein Myklebost, 20/1-69.)

GEOGRAFISK INSTITUTT, UNIVERSITETET I OSLO.

Igangværende prosjekt:

Geografiske forskyninger i Norges bosetning og de underliggende årsaker. Studium av urbaniseringsprosessen slik den kommer til uttrykk i næringsutviklingen, flyttebevegelesene og bosettingsmønsteret.

Geografiske forskyvninger i Norges bosetting har pågått i lange tider, men det er først i de senere årtier, og særlig etter krigen, at problemet har antatt virkelig store dimensjoner. Urbaniseringen er et av de viktigste kjennetegn ved den pågående strukturendring av samfunnet. Den har to hovedeffekter på bosettingsmønsteret, nemlig *en opphopning av bebyggelse, befolkning og virksomhet i sentrale bymessige strøk (agglomerasjon) og en uttynning (deglomerasjon) i de mer perifere fraflyttingsstrøk.*

I utlandet, særlig i USA, har man allerede i lengre tid forsket innen dette felt og i Sverige er man i full sving med et bredt anlagt "urbaniseringsprosjekt" som utvilsomt vil bli retningsgivende for vår egen forskning fremover. En viss forskningsvirksomhet omkring emnet urbanisering og bosettingsforskyvninger m.v. har allerede vært drevet, f.eks. ved Norsk institutt for by- og regionforskning, Transportøkonomisk institutt, Andersson & Skjånes, Distriktsplanavdelingen, Regionplankomiteen for Oslo-området m.fl. Denne virksomhet har som oftest vært av deskriptiv og anvendt karakter og bare omfattet mer spesielle områder og regioner. I dette prosjektet vil man etter mønster fra svenskene forsøke å gå et skritt videre i retning av kvantitativ (statistisk) analyse av årsakskomplekset for om mulig å komme frem ^{til} generelle modeller relevante for norske forhold og som både forklarer endringsprosessen og det resulterende fordelingsmønster. Dette er hovedmålsettingen og hele prosjektet er fundert på den hypotese at det er mulig å avdekke generelle lovmessigheter for den næringsmessige utvikling, flyttemønster og bosettingsmønster i Norge på ulike nivåer (hele landet, regionalt og lokalt).

Prosjektet består av tre delstudier som enkeltvis vil utgjøre selvstendige enheter, men som samtidig vil danne integrerende deler av prosjektet. Delstudiene vil i det etterfølgende bli benevnt med A, B og C og nærmere omhandlet. Den innledende fase strakk seg inn i annen halvdel av 1968 og omfattet datainnsamling og -bearbeidelse (tabulering m.v.) på den ene side og litteraturstudium, reiser (Sverige) m.v. på den annen side for å sette seg inn i metodiske spørsmål og studieteknikk, m.m.

Neste fase (den beskrivende) består vesentlig i kartlegging av dagens struktur og mønster, tilsvarende for tidligere tidspunkter (1950, 1960) og selve endringsforløpet mellom disse tidspunkt. Fase nr. 2 vil trolig kunne avsluttes våren 1969.

Tredje fase blir hovedfasen hvor arbeidet vil dreie fra det deskriptive over mot statistisk (kvantitativ) analyse. Med grunnlag i de innsamlede og bearbeidede data, vil man her være på jakt etter årsakssammenhenger og ved hjelp av matematiske modeller forsøke å komme fram til generelle lovmessige slutninger vedrørende strukturendringer og lokaliseringsmessige forskyvninger. Denne fase vil sannsynligvis

strekke seg over 1-2 år og kunne avsluttes en gang i 1970.

Nedenfor følger en nærmere orientering om forskningsprosjektets tre delstudier:

A. *ENDRINGER I NÆRINGSLIVETS STRUKTUR OG LOKALISERING.* (Ansvarlig: Kolbjørn Flakne.)

Grunnlagsmaterialet for denne del hentes i arbeidskraftstatistikken som viser antall sysselsatte næringsvis fordelt på kommunebasis år for år. Man tenker å benytte årene 1955, 1960 og 1967. Analysen omfatter dels a) strukturelle forandringer i næringslivet og dels b) endringer i næringslivets lokalisering. Under a) inngår en grovere oversikt over utviklingstendenser i et lengre tidsrom (f.eks. 50 år), i sammenligning med tilsvarende for andre land, hver nærings absolutte og relative utvikling, endringer i næringsstrukturen på fylkes- og kommunebasis (1955-67), samt de enkelte næringers agglomereringsgrad angitt ved et eller annet statistisk mål. Under b) vil man undersøke den næringsvise utvikling for ulike kommunetyper, med kommunene gruppert på basis av geografiske, næringsmessige, demografiske og bosettingsmessige karakteristika. Målet her er å finne hvilke kombinasjoner (kommunetyper) som har tilbøyelighet til ekspansjon og hvilke som viser stagnasjon. Her vil man benytte statistiske metoder som f.eks. regresjons-, varians- og faktoranalyse. I tillegg til sysselsettingsdata på kommunebasis trenges korresponderende data over total folkemengde, tettstedsbefolkning og yrkesaktiv befolkning.

B. *FLYTTEBEVEGELSENE I NORGE.* (Ansvarlig: Lars Østby.)

Første del blir å kartlegge dagens flyttemønster på basis av Statistisk Sentralbyrås flyttestatistikk som foreligger utkjørt for årene 1963/64 på interkommunal basis (fra-til mønster), samt å finne endringene i mønsteret over tid ved hjelp av flyttefrekvens o.l. Fra byrået foreligger årlige oppgaver over folke-
mengdens bevegelse.

Dette materiale vil i oppgavens annen del bli analysert i relasjon til en rekke andre faktorer som man mener er med å forklarer flyttemønster og flyttefrekvens. Det antas først og fremst å gjelde *endringene i næringslivet og de ting som har mer eller mindre direkte tilknytning til det, først og fremst inntektsforhold (nivå)*. Av andre faktorer kan nevnes: a) Utdannelsesforhold (muligheter), b) befolkningsstruktur (alder og kjønn), c) sosialt miljø, d) kommunikasjonsforhold, e) kontakt mellom områder (kommuner), f) flytteavstand eller andre uttrykk for flyttemotstand. Hvilke av disse faktorer som har betydning og hvor stor del av variasjonene hver kan forklare, kan bare utredes ved statistiske metoder, f.eks.

simuleringsmodeller, regresjonsmodeller, faktoranalyse, gravitasjons- og potensialmodeller. Denne del bør fremstilles slik at nyere data lett kan tilpasses. Målsettingen er at resultatet skal kunne presenteres i form av en generell flyttemodell på matematisk grunnlag, for landet som helhet eller for delområder (regioner f.eks.).

C. *FORSKYVNINGER I BOSETTINGSMØNSTERET.* (Ansvarlig: Hans Solerød.)

Dataene til denne del av prosjektet vil dels komme fra A og B (de forklarende faktorer) og dels måtte innsamles fra offisiell statistikk (befolkningsdata, bebyggelsesdata og andre relevante data).

I den deskriptive delen tas det sikte på å fremstille endringene over et visst tidsrom, i det det legges vekt på å få frem karakteristiske trekk på tre nivåer: a) hele landet, b) utvalgte regioner og c) lokalplanet. I den kartografiske bearbeidelse og presentasjon vil ulike korologiske metoder komme til anvendelse.

Såvel bildet av bosettingsmønsteret på ulike tidspunkter som bildet av endringen i det er korologiske fordelingsmønstre. Disse kan analyseres ved hjelp av simulering eller andre statistiske metoder. Man forsøker å finne en teoretisk statistisk fordelingsfunksjon som kan tilpasses både et simulert mønster og det virkelige.

Endringene i mønsteret kan delvis antas forklart ved data fremskaffet under pkt. A og B. Dog må antas at typen av forklaringsfaktorer vil være ulike for de forskjellige nivåer man betrakter. Ved regresjonsanalyse må man således forsøke å forklare endringene i bosettingsmønsteret for hele landet og delvis for utvalgte regioner (begge med kommunen som enhet) ved a) strukturelle og lokaliseringmessige forskyvninger i næringslivet og b) hovedtendensene i flyttebevegelsene, mens forklaringer av endringene på det lokale plan antagelig må søkes i faktorer som: a) kommunikasjonsforhold, b) miljø- og kontaktforhold.

(Magne Helvig, februar 1969.)

HISTORISK INSTITUTT, UNIVERSITETET I BERGEN.

Igangværende prosjekter:

- 1) Norske historikere foretar sammen med Statistisk Sentralbyrå en ny statistisk bearbeidelse av folketellingen av 1801, hvor man vil bruke alle folketellingens "yrkesbetegnelser", og dermed lage hva vi har valgt å kalle en statistisk kildeutgave av folketellingen. Sagnet vil bli minste enheten vi bygger på. Arbeidet

med å gjennomgå og skrive av folketellingslistene vil bli gjort ved Historisk institutt. En foreløpig skisse av planen kan fås fra instituttet.

- 2) Amanuensis John Herstad holder på med en stor undersøkelse om befolkningsutviklingen på 1700-tallet (tallmessig, fødte, døde), og det danske kornmonopolet. Han foretar en minutiøs undersøkelse av natalitet og mortalitet i de forskjellige deler av landet, noe som har avdekket viktige lokale variasjoner.
- 3) Professor Knut Mykland har satt igang en registrering av alle embetsmenn i Norge 1660-1814, sosial opprinnelse, alder, karriere, etc. Registreringen er lagt opp med tanke på senere databehandling og beregnes ferdig i løpet av en 3-års periode. Arbeidet er tenkt som grunnlag for en studie av strukturendringer i det norske samfunn i perioden 1660-1800, men materialet vil selvfølgelig kunne benyttes til mange andre formål og av andre forskere som måtte ønske det.
- 4) Førsteamanuensis Stein Tveite arbeider med problemer om indre migrasjon i områdene indre bygder/kystbygder, Sør-Norge/Nord-Norge.
- 5) Førsteamanuensis Stein Tveite og universitetsstipendiat Trygve Solhaug driver studier omkring fiskerbefolkningens størrelse og fordeling med vurdering av oppgavene i den offisielle statistikk.

(Bygger på opplysninger fra Knut Mykland, 1/8-68.)

HISTORISK INSTITUTT, UNIVERSITETET I OSLO.

Igangværende prosjekt:

Cand.philol. Sølvi Sogner arbeider med Akershus bispedømmes befolkningshistorie 1735-1801. Dette området omfattet den gang omtrent halvparten av landets befolkning. Det vil bli gjort forsøk på å beskrive utviklingen innen hvert av de 12 til 15 prostier.

(Bygger på opplysninger fra Sølvi Sogner, januar 1969.)

INSTITUTT FOR SOSIALMEDISIN, UNIVERSITETET I OSLO.

Igangværende prosjekt:

Undersøkelse av tidligere "Tysklandsfanger".

Undersøkelsen utføres av professor dr. med. Axel Strøm, Institutt for sosialmedisin, Universitetet i Oslo, og professor dr. med. Leo Eitinger, Universitetets Psykiatriske klinikk, Vinderen. Statistisk konsulent er dr. med. Knut Westlund, Livsforsikringsselskapenes medisinsk-statistiske institutt, Oslo. Midlene til

undersøkelsen er stillet til rådighet av USA Public Health Service og NAVF.

Formålet med undersøkelsen er å klarlegge om det hos tidligere Tysklandsfanger foreligger overdødelighet og oversykelighet på lengre sikt, og i tilfelle av hvilke sykdommer. Likeledes om slik overdødelighet og oversykelighet har relasjon til fangenskapets varighet og hardhetsgrad. Undersøkelsen antas å kunne kaste lys over betydningen av ekstrem stress for fremkomsten av visse "slitasjesykdommer".

Som materiale for undersøkelsen er valgt nordmenn som under krigen 1940-45 satt i tyske fengsler, tukthus og KZ-leirer utenfor Norge. Visse kategorier som hadde et "atypisk fangenskap" er holdt utenfor; det gjelder offiserene, krigsfanger, studenter tatt ved "studentaksjonen" i 1943, internerte sjøfolk og de relativt få sikringsfanger.

Opplysninger om fangene er skaffet til veie ved å gjennomgå følgende registre og kartoteker: 1) Griniboken, 2) "Våre Falne", 3) Kartotek over fanger i Tyskland, nyttet av Fordelingsstyret for fangeerstatningen, 4) Kartotek over Sachsenhausen-fangene, 5) Overrettsakfører B. Giertsens protokoller, 6) Søknadene om erstatning fra Tyskland, 7) Justisdepartementets oppgjørsarkiv, 8) Fortegnelse over fanger i Tyskland, oppstilt av Norsk Hjemmefrontmuseum, 9) Rikstrygdeverkets kartoteker, 10) Legekommisjonens kartotek, 11) Diverse lister og fortegnelser mottatt fra forskjellige hold, 12) "Psykoarkivet" ved Gaustad sykehus. På grunnlag av en kritisk gjennomgåelse av disse registre og kartoteker er utarbeidet et eget kartotek over Tysklandsfangene.

Undersøkelsene over dødeligheten er skjedd ved: 1) Gjennomgåelse av Statistisk Sentralbyrås protokoller over nålevende personer med påføring av personnr. på kartotekkortene, 2) Systematisk gjennomgåelse av dødsmeldingene i Statistisk Sentralbyrå siden 1951, og delvis gjennomgåelse av meldingene 1945-50. 3) Henvendelse til folkeregistrene om de personer som ikke er funnet ved undersøkelsene under 1 og 2. 4) Supplerende opplysninger er i en del tilfelle innhentet ved direkte henvendelse til vedkommende eksfange.

Av de 6190 fanger som materialet omfatter, omkom 1388 i fangenskapet. Av de 4802 som overlevet fangenskapet var 3983 personer i live ved utgangen av 1966. 717 var døde og 102 lot seg ikke oppspore. Dødsårsaken er oppgitt for den overveiende del av de 717 døde. Den statistiske bearbeidelse av materialet pågår.

Undersøkelsene om sykeligheten vil skje i et utvalg av materialet. Hvert 8de kort av dem som levet ved utgangen av 1966 er trukket ut, og opplysninger om deres sykefravær vil bli innhentet gjennom trygdekassene. Et adekvat kontrollmateriale vil bli bragt til veie gjennom trygdekassene, eventuelt gjennom folke-registrene.

En registrering av den krigsbetingede invaliditetsgrad hos fangene i etterkrigstiden inngår som et ledd i undersøkelsen.

(Axel Strøm, 5/2 -69.)

LIVSFORSIKRINGSSKAPENES MEDISINSK-STATISTISKE INSTITUTT, ULLEVÅL SYKEHUS, OSLO.

Publikasjoner.

"Mortality from Congenital Malformations of the Central Nervous System in Norway, 1951-65." *British Journal of Preventive & Social Medicine*, 23 (1): 28-33, 1969. Instituttets rapport nr. 12.

"Mortality of Diabetics." Universitetsforlaget, Oslo, 1969. 80 sider. Instituttets rapport nr. 13.

Backer, Julie E.: "Den perinatale dødelighet i forhold til fødselsvekt og svangerskapets antatte varighet." *Tidsskrift for Den norske lægeforening*, 1968, 88 (22): 2106-2111.

Westlund, Knut: "Infarktundersøkelsen av 1967 " og "Ny undersøkelse av dødeligheten i materialet fra 1956-61 ". Stensiltrykk datert 10/6 1968.

NORSK INSTITUTT FOR BY- OG REGIONFORSKNING, OSLO:

Publikasjoner 1968:

Dolven, Arne S.: "Aurskog-Hølandinger i Oslo." Stensiltrykk, Oslo 1968.

Rasmussen, Tor Fr.: "Byregioner i Norge." Under trykking.

Schilbred, Signe Elisabeth: "Regionale forandringer studert ved hjelp av Markov-kjeder." Stensiltrykk, Oslo 1968.

Igangværende prosjekter

1. Farsund - Lyngdal (O. 7102)

Beskrivelse av
undersøkelsen

Problemstillinger: Hvordan virker en uttynning av befolkningen i et område på levelighetsgraden? Hvilke avstander til service-sentra og arbeidsplasser kan aksepteres over lengre tid?

Hvordan bør de lokale sentra utformes? Hva bestemmer hvordan et gårdsbruk i et uttynningsområde skal drives i framtida?

Hvilke tegn til indre differensiering kan spores?

Viktige variable: Oppvekststed, familiesituasjon, arbeidssituasjon, avstanden til service-sentra, forventninger, planer og holdninger til bosteds- og arbeidsforhold.

Metode: Intervjuing av hver 5. person i alderen 15-70 år og et tilleggsutvalg bestående av hver 4. person i alderen 15-30 år.

Undersøkelses-
område:

Det innsamles opplysninger om forhold i hele Farsund-Lyngdal-regionen (13500 innb.), mens intervjuingen bare ble foretatt i den nordre og tynt befolkede kommunen Hægebostad. Kommunen har et areal på 462 km² og ca. 1550 innbyggere.

Ansvarlig for
prosjektet:

Stud.mag.art. Harald Anton Arnljot.

Samarbeide med:

Norges Landbruksøkonomiske Institutt, som samtidig gjennomfører omfattende undersøkelser i området.

Publisering:

Er ferdig nå, men vil bli publisert sammen med hovedrapport fra Norges Landbruksøkonomiske Institutt i mai 1969.

(Harald Anton Arnljot, 8/3 1968, ajourført.)

2. Kommunal- og arbeidsdepartementets boligundersøkelse (F5223)

Beskrivelse av
undersøkelsen:

Problemstillinger: Hvordan bor husholdninger av ulike kategorier. Hvilke ønsker har folk i forbindelse med bolig og boligmiljø. Hvor oppnåelige er disse ønskene innen en over-skuelig framtid. Hvilke endringer i ønskene kan vi vente. Hvor stor andel av boligbyggingen bør de ulike boligtyper utgjøre. Hvor bør boligbygging fortrinnsvis foregå. Bør vi bygge tett eller spredt.

Viktige variable: Lokalsamfunnets art, husholdningens sammen-setning, boligens størrelse, utstyr og standard, privat ute-areale, lekemuligheter for barn, sosiale kontakter, avstand til serviceinstitusjoner og arbeidsplasser, flytteplaner, bolig-ønsker, finansieringsmuligheter.

Metode: 3000 husstander blir kontaktet ved intervjuere. Dertil blir en del data innsamlet sentralt.

Undersøkelses-
områder:

93 representative områder fordelt over hele Norge.

Ansvarlig for .
prosjektet: Mag.art. Arne S. Dolven

Samarbeide med: Kommunal- og arbeidsdepartementet, Statistisk Sentralbyrå og
Norges Byggforskningsinstitutt.

Tempoplan: Forarbeidet avsluttes i juli 1967 og datainnsamling vil foregå
i oktober 1967.

Publisering: Statistisk Sentralbyrå utgir en tabellsamling i 1968, mens
Norges Byggforskningsinstitutt og Norsk institutt for by og
regionforskning i samarbeid vil utarbeide sluttrapporten.
Norsk med engelsk sammendrag, 1969.

(Arne S. Dolven, 17/6 1967, ajourført.)

3. Ytre Senja (F 5222)

Beskrivelse av
undersøkelsen:

Problemstillinger: Hvordan varierer bostedslokaliseringen og
den økonomiske tilpasningen innen et avgrenset utkantområde?
Hvorfor finner man tildels sterke variasjoner innen området?
Hvordan har ulike off. og private virkemidler påvirket utvik-
lingen i lokalsamfunnet? Hvilken betydning har virkemidlene
hatt for området som helhet? Hvilke nye virkemidler kan komme
på tale? Flytting.

Viktige variable: Bostedslokalisering, flytteplaner, faktisk
flytting, yrkesmuligheter, eiendom-kapital-lånemuligheter,
tilbud utenfor området, skoleforhold, kommunikasjoner, rekrut-
tering til fiskeyrket, forventninger om fremtiden, naboskap,
bortefiske, hjemmefiske.

Metode: Spørreskjemaundersøkelse. Et utvalg av befolkningen.
Offentlige dokumenter. Informantintervjuer.

Undersøkelses-
område:

Undersøkelsen vil bli foretatt i "fiskerikommunene" Berg og
Torsken og evnt. delvis Lenvik på Ytre Senja i Troms fylke.
Det bor ca. 4000 personer i området.

Ansvarlig for
prosjektet: Stud.mag.art. Robert Salomon.

Samarbeid med: Undersøkelsen blir gjennomført i samarbeid med Kommunal- og arbeidsdepartementet og Troms fylke.

Tempoplan: Datainnsamling i aug./sept. 1967 og januar 1968.

Budsjett: ca. kr. 74 000,00.

Publikasjoner: Rapport fra undersøkelsen vil foreligge på norsk i februar 1969.

(Robert Salomon, 8/8 1967, ajourført)

SOESIALØKONOMISK INSTITUTT, UNIVERSITETET I OSLO.

Publikasjoner:

Hoem, Jan M.: "Estimation of forces of decrement with aggregated lifetime as operational time." Stensiltrykk datert 31/5 1968.

Hoem, Jan M.: "Teaching and Research in Demography in Norway." Stensiltrykk datert 5/9 1968.

Thonstad, Tore: "*Education and Manpower. Theoretical Models and Empirical Applications.*" Oliver and Boyd, Edinburgh and London, 1969.

Thonstad, Tore i samarbeid med Tor Kobberstad: "Utdannet arbeidskraft i norsk næringsliv." Memorandum datert 10/3 1969.

Thonstad, Tore: "Noen uløste problemer når det gjelder prognoser for utdannet arbeidskraft." Foredrag ved Nordisk seminar om arbeidskraft- og utdanningsprognoser, Saltsjøbaden, 11.-14. november 1968. Vil bli trykt i rapport fra seminaret.

Thonstad, Tore: "Noen perspektiver for utdanning og arbeidsmarked." Oslo 3/2 1969. Notat utarbeidet for Finansdepartementets planleggingsavdeling. Notatet bygger delvis på beregninger foretatt av cand.oecon. Leif Asbjørn Nygaard i tilknytning til professor Leif Johansens mangesektormodell for norsk økonomi. Vil bli trykket i "*Perspektivanalyser. Vedlegg til Langtidsprogrammet 1970-1973.*"

Vogt, Johan: "The childbearing potential. An inquiry into the influence of the changes ^{of} the number of women on the number of births." Stensiltrykk. Institute for International Economic Studies, Stockholm. Part I: februar 1969. Part II: mars 1969.

STATISTISK SENTRALBYRÅ, OSLO.

Publikasjoner 1968:

- [1] Gilje, Eivind: "Model for population projections for Norwegian regions." Fremlagt på Nordisk demografisk symposium i Esbo-Mattby, Finland, 14.-16. august 1968. Vil bli offentliggjort i *Väestöntutkimuksen Vuosikirja*.
- [2] Gilje, Eivind: "Fitting curves to age-specific fertility rates: Some examples." Vil bli offentliggjort i *Statistisk Tidskrift*.
- [3] Hoem, Jan M.: "Fertility rates and reproduction rates in a probabilistic setting." Vil bli offentliggjort i *Biométrie-Praximétrie*.
- [4] Hoem, Jan M.: "Befolkningsprognosemodellens flyttingsrelasjoner. I." Arbeidsnotat IO 68/11 fra Statistisk Sentralbyrå.
- [5] Hoem, Jan M.: "Befolkningsprognosemodellens flyttingsrelasjoner. II. Utkast til et prosjektopplegg." Stensiltrykk datert 11/9 1968. Statistisk Sentralbyrå.
- [6] Hoem, Jan M.: "A probabilistic model for primary marital fertility." Fremlagt på Nordisk demografisk symposium i Esbo-Mattby, Finland, 14.-16. august 1968. Vil bli offentliggjort i *Väestöntutkimuksen Vuosikirja*. Trykket på ungarsk i *Demográfia* 1968 ¹¹ (3-4): 347-361.
- [7] Hoem, Jan M.: "Four demographic papers." Arbeidsnotat IO 68/18 fra Statistisk Sentralbyrå.
- [8] Nordbotten, Svein: "Persondataregistrering, -arkivering og -modellutvikling i Statistisk Sentralbyrå i Norge." Fremlagt på Nordisk seminar om arbeidskraft- og utdanningsprognoser, Saltsjøbaden 11.-14. november 1968. Arbeidsnotat IO 68/22 fra Statistisk Sentralbyrå.
- [9] Skaug, Helge: "Oversikt over det sentrale personregister i Statistisk Sentralbyrå." Side 12-24 i Artikkel nr. 22 fra Statistisk Sentralbyrå.
- [10] Wiese, Fridtjof: "Om virkningen av flyttingene på befolkningsutviklingen i Norge. Et studium av to befolkningsprosjeksjoner utført i Statistisk Sentralbyrå, 1968." Arbeidsnotat IO 68/29 fra Statistisk Sentralbyrå.

Følgende arbeider er på det nærmeste publiseringsklare:

- [11] Gilje, Eivind: "Note on population size and age-specific fertility rates." Utvikler en "tommerfingerregel" for hvor stor en bestand må være før beregnede fruktbarhetsrater egentlig har noen mening.
- [12] Holme, Ingar: "Analyse av avgang fra heterogene bestander med stokastiske avgangsintensiteter." Planlegges offentliggjort som Arbeidsnotat fra Statistisk Sentralbyrå.
- [13] Hoem, Jan M. og Svein Nordbotten: "Some model types for labour force projections." Vil bli fremlagt under den 37. sesjon i The International Statistical Institute, London, 3.-11. september 1969.

Igangværende arbeider:

Probabilistiske fruktbarhetsmodeller.

I et forsøk på å avklare en del av begrepsdannelsen i tilknytning til studier av fruktbarheten i en befolkning er Tore Schweder og Jan M. Hoem i ferd med å utvikle et sett av probabilistiske fruktbarhetsmodeller. Metodikken er den samme som i tidligere arbeider. (Se [3] - [7] i publikasjonslisten.) Man vil særlig bygge på Tore Schweder's: "Composable Markov chains", Arbeidsnotat IO 68/27. Prosjektet vil ikke benytte observasjonsdata før i en senere fase.

(Jan M. Hoem, 13/2-69.)

Modell for skifte av ekteskapelig status.

Man har utviklet en markovkjedemodell for skifte av ekteskapelig status for personer av ett kjønn. Modellen opererer med tilstander som "ugift", "gift", "enke/enkemann", "fraskilt", "død", og "emigrert". Det er ingen "forklaringsvariable". Data fra det sentrale personregister vil bli brukt for illustrasjonsformål.

Undersøkelsen utføres av Tor Halvorsen.

(Jan M. Hoem, 13/2-69.)

Befolkningsfremskrivninger.

I 1968 ble det utviklet og prøvekjørt en ny modell for fremskrivning av folkemengden i kommunene i Norge i 1968. (Se [1].) I 1969 vil man produsere nye

beregninger, basert på data fra det sentrale befolkningsregister for årene 1966, 1967, og 1968, og med utgangsbestand pr. 31/12 1968. Man vil også innhente opplysninger fra sentral- og lokaladministrasjonen om eventuelle unormale trekk ved flytttemønsteret i observasjonsårene og om den forventede næringsøkonomiske utvikling på kort sikt, og vil søke å lage fremskrivningsalternativer der disse opplysningene trekkes inn.

Man er nå i gang med å videreutvikle fremskrivningsmodellen. (Se f.eks. [4,\$6].) I dens nåværende versjon estimeres fruktbarhets- og flyttekoeffisienter for hver enkelt alder i hver kommune. Datagrunnlaget for de enkelte estimater blir da ofte for lite. I det nye opplegget vil man danne grupper av kommuner og estimere koeffisienter for hver kommunegruppe istedenfor for den enkelte kommune. Det første trinn i dette prosjektet består derfor i å utvikle hensiktsmessige kriterier for inndeling av landets kommuner i grupper, og å utføre denne inndelingen. ([11] er et ledd i dette arbeidet). Man kan tenke seg å eksperimentere med flere inndelingsforslag.

Det er tanken å ta med flyttinger over landets grenser i fremtidige modellversjoner. Videre vil man inkorporere ekteskapelig status.

De aldersspesifikke fruktbarhetsrater som estimeres, vil bli benyttet i en empirisk analyse av fruktbarhetens regionale variasjoner, der man vil forsøke å avgrense mulige økonomiske og sosiale "forklaringsvariable". Likeledes vil flytteratene danne grunnlag for en tilsvarende analyse av flyttingene etter idéer antydnet i [4,\$5].

(Jan M. Hoem, 13/2-69.)

Flergangsflyttinger i 1966.

Med undersøkelsen prøver vi å påvise mulige signifikante forskjeller i fordeling etter alder, kjønn og familiestatus mellom personer som ikke skiftet norsk bostedskommune, ^{de} som skiftet norsk bostedskommune én gang, og de som skiftet norsk bostedskommune flere ganger i løpet av året 1966. Videre forsøker vi å si noe om hvorfra og hvorhen flergangsflytterne vandrer. Datamaterialet kommer fra det sentrale personregister. Det omfatter samtlige flergangsflyttere i 1966 (13 299 personer), 13 299 tilfeldig valgte éngangsflyttere og like mange tilfeldig valgte ikke-flyttere samme år.

Undersøkelsen utføres av Thorleif Borge.

Resultatene planlegges publisert som Arbeidsnotat i vår.

(Thorleif Borge, 13/2-69.)

Presisjonen i befolkningsprognoser.

Vårt mål er å undersøke det rent stokastiske element i prognosesituasjonen. Anta at man har en befolkning som gjennom hele prognoseperioden $[0, T]$ utvikler seg med samme kjente dødelighet og fruktbarhet. På tidspunkt 0 lager vi en prognose x_T for befolkningens størrelse og sammensetning på tidspunkt T . x_T er en "prediksjon" for den stokastiske variabelen X_T . Vårt anliggende er å undersøke sannsynlighetsfordelingen til X_T , for dermed å få et mål for hvor presis prognosen x_T er. Ved å gjøre den vanlige antagelsen om at $\{X_t\}$ er en multidimensjonal forgreningsprosess, kan en regne ut kovariansmatrisen for X_T . I tillegg kjenner en den asymptotiske fordelingen til X_t/ρ^t fra når $\rho > 1$ er "vekstfaktoren". Denne fordelingen er meget enkel.

På grunnlag av de offisielle estimater for den totale norske befolkningsstørrelse og sammensetning pr. 31/12 1965, dødelighet 1961-65 og fruktbarhet 1962-64, har vi beregnet kovariansmatrisen for X_T for $T=20$ og 40 år, og vi har beregnet den asymptotiske fordeling for X_t/ρ^t .

Undersøkelsen er utført av Tore Schweder og Eivind Gilje, og en rapport planlegges offentliggjort som Arbeidsnotat.

(Tore Schweder, 17/2-69.)

Medisinsk registrering av fødsel.

Fra 1967 er det tatt i bruk et nytt skjema for melding av fødsel fra lege/jordmor til den offentlige lege. I tillegg til fødselsdata m.v. for barnet og foreldrene skal det gis opplysninger om morens helse før og under svangerskapet, forløpet av fødselen, dvs. vekt, lengde, tegn på skade eller sykdom og medfødte misdannelser. I henhold til de gjeldende bestemmelser skal melding gis for alle levendefødte og for dødfødte fostre etter 16 ukers svangerskap.

Det nye meldingssystemet tar sikte på å tilfredstille tre hovedformål:

1. å gi grunnlag for en inngående analyse av årsakene til fosterdød og til sykdom og død blant spedbarn,
2. å registrere barn med medfødte misdannelser og barn som kan mistenkes for å lide av anomalier, slik at de kan komme under medisinsk behandling og observasjon snarest mulig,
3. å skaffe grunnlag for raskt å oppdage om hyppigheten av de enkelte medfødte misdannelser skulle vise stigende tendens, slik at undersøkelser om årsaken kan settes i verk straks.

Meldingen skrives ut i tre eksemplarer, som sendes til fylkeslegen i det fylke moren er bosatt. Ett av eksemplarene går videre til Statistisk Sentralbyrå for bearbeiding som nevnt under punkt 1.

I samarbeid med Helsedirektoratet pågår for tiden en detaljert bearbeiding av oppgavene for 1967 under ledelse av Statistisk Sentralbyrås 1. kontor. Ved klassifiseringen av de medisinske data som er gitt, følger en dels den internasjonale klassifikasjonslisten (ICD), dels foretas en ytterligere nedbryting og spesifisering.

Da en på forhånd ikke kunne ha full oversikt over godheten av selve skjemaet og de opplysninger som blir gitt, vil en foreta prøver på en del av materialet før et tabellopplegg kan utarbeides.

Som første ledd i bearbeidingen er det for alle levendefødte blitt påført de identifikasjonsnummer som barna har fått i det sentrale personregisteret. Ved hjelp av identifikasjonsnummeret vil en foreta samkjøring av materialet over fødte og døde, slik at en for barn som er døde, kan koble sammen de opplysninger som er gitt ved fødselen og ved dødsfallet.

For dødfødte fostre skal også dødsårsak føres opp på fødselsmeldingen, og en regner med at de nye meldingene vil gi et godt grunnlag for en analyse av årsakene til dødsfall i den perinatale periode.

(Gerd Skoe Lettenstrøm, 17/2-69.)

Forbruk og dødelighet.

Denne undersøkelsen tar sikte på å studere dødeligheten i det befolkningsutvalg som ble nyttet i Statistisk Sentralbyrås Forbruksundersøkelse av 1958. Utvalget omfatter ca. 3.500 husholdningsenheter med anslagsvis 10.000 personer, som i løpet av en måned i 1958 førte fullstendig regnskap over utgifter og inntekter. En tar særlig sikte på å gjøre bruk av de opplysninger som gir grunnlag for å belyse ernæringsforhold; forbruk av kullhydrater, eggehvite og fett, det totale kaloriforbruk og etter fordeling på nevnte næringsstoffer. Andre forhold vil bli trukket inn i analysen, f.eks. fordeling av utgifter (budsjett-prosenter) på bolig, matvarer, nytelsesmidler, utdanning, reiser, etc.

Arbeidet ledes av Tor Bjerkedal.

(Tor Bjerkedal, 12/2-69.)

Helseundersøkelsen 1968.

Dette er en intervju-undersøkelse over helseforhold i et representativt utvalg av den norske befolkning, supplert med opplysninger innhentet fra behandlende leger og sykehus om syketilfelle registrert ved intervjuet. Utvalget omfatter ca. 4000 husholdninger med anslagsvis 12.000 personer. Intervjuene ble gjennomført av Statistisk Sentralbyrås intervjuorganisasjon og bearbeidelsen av dette materialet foregår i 1. kontor. En rapport planlegges publisert høsten 1969. Institutt for hygiene og sosialmedisin, Universitetet i Bergen, har stått for innhenting av tilleggsopplysningene og vil bearbeide disse.

Formålet med undersøkelsen er blant annet:

- 1) å estimere den totale sykelighet (med hensyn på prevalens og incidens) i en 14-dagers periode (i tiden 23.9-2.11 1968), herunder å skissere sykdomsspekteret i befolkningen,
- 2) å estimere hva sykeligheten har medført av redusert daglig aktivitet i 14-dagers perioden,
- 3) å estimere hva sykeligheten har medført av forbruk av helsetjenester i 14-dagers perioden; legekontakter, sykehusinnleggelser, fysikalsk behandling, annen behandling,
- 4) å estimere forbruk av helsetjenester som ikke skyldes sykelighet,
- 5) å søke å utrede hvilken del av sykeligheten (etter sykelighetens art) som fører til legekontakt, og hvilken del som fører til sykehusinnleggelse,
- 6) å søke å utrede diagnosegrunnlaget i vanlig praksis og bruk av behandlingsformer ved forskjellige sykdommer.

(Tor Bjerkedal, 12.2-69.)

Undersøkelse av dødeligheten etter yrke og næring.

Det har gjennom flere år vært interesse for å få belyst spørsmålet om eventuelle variasjoner i dødeligheten for personer med forskjellig yrke og tilhørende forskjellig næring. Dette har det tidligere vært vanskelig å gjennomføre i Norge fordi tilfredstillende registrering av yrke og næring bare blir utført i forbindelse med de tiårlege folketellinger og sammenkobling mellom folketellingsdata og de løpende dødsmeldinger ikke var praktisk mulig.

Etter at det offisielle fødselsnummersystem, som har sitt utgangspunkt i Folketellingen 1960, ble tatt i bruk i den løpende folkeregistrering, ligger

forholdene nå tilrette for å analysere dødeligheten i perioden 1960-67 bl.a. etter befolkningens fordeling på yrke og næring pr. 1. november 1960. Arbeid med prosjektet er satt i gang under ledelse av Svein Nordbotten, men en er foreløpig ikke kommet lenger enn til tilrettelegging av datamassen.

(Svein Nordbotten, 13/2-69.)

Behov for og ønsker om sysselsetting blant gifte kvinner i Norge 1968.

Et tilfeldig utvalg på 2959 gifte kvinner under 60 år som bor i private husholdninger ble intervjuet i november 1968 om følgende emner.

- a. Alder, utdanning, tallet på barn og barnas alder.
- b. Nåværende og tidligere yrkesaktivitet, avbrudd i yrkeslivet.
- c. Planer om å slutte, henholdsvis begynne i arbeidslivet, muligheter for å få arbeid.
- d. Tilsyn med barna i dag, ønsker om og behov for tilsyn med barna.
- e. Mannens arbeidstid og hjelp i husholdningen.
- f. Innstillingen til gifte kvinners deltaking i yrkeslivet.

Sammen med bakgrunnsdata om husholdningens størrelse, sammensetning, økonomi og boligforhold, landsdel m.v. vil en forsøke å belyse omfang og fordeling av kvinnelig yrkesaktivitet, hvilken rolle hensynet til barna og andre forhold spiller for gifte kvinners yrkesaktivitet, behov for daginstitusjoner og andre former for tilsyn med barn.

Undersøkelsen gjennomføres under ledelse av Arne Faye i samarbeid med Kommunal- og Arbeidsdepartementet og Departementet for familie- og forbrukersaker. En foreløpig rapport vil bli publisert sommeren 1969.

(Arne Faye, 13/2-69.)

Arbeidskrafttelling.

I Norge utarbeider Statistisk Sentralbyrå månedlig statistikk som viser sysselsatte lønnstakere etter kjønn og næring (begrenset 3-siffernivå). To ganger i året lager Byrået tilsvarende statistikk over selvstendig næringsdrivende, med unntak av at næringsgrupperingen her ikke går lenger enn til 1-siffernivå. Regionalt foreligger disse statistikken for de enkelte kommuner. Oppgavene hentes inn fra landets 451 trygdekasser.

Arbeidsdirektoratet har ansvaret for den månedlige arbeidsløshetsstatistikken som omfatter personer meldt til arbeidskontorene som helt arbeidsløse.

I grove trekk gir de nevnte statistikkene et aktuelt bilde av utviklingen på arbeidsmarkedet i Norge. Det er imidlertid helt på det rene at myndighetene og arbeidsmarkedsorganisasjonene har sterkt behov for mer detaljert statistisk informasjon. I perioden mellom folketellingene kjenner vi nå eksempelvis ikke til arbeidskraftens fordeling på yrke, alder og ekteskapelig status. Den registrerte arbeidsløshet er dessuten et minimumstall, i og med at den ikke gir beskjed om eventuell skjult arbeidsløshet. Følgelig har vi heller ikke noe bra mål på arbeidskraftreserver.

For i noen grad å bøte på disse manglene og ikke minst for å vinne erfaring med tanke på den videre utbygging av arbeidsmarkedsstatistikken, vil intervjuorganisasjonen gjennomføre en større arbeidskrafttelling på utvalgsbasis i slutten av 1969. Tellingen er ennå ikke planlagt i detalj, men flere tusen personer i de yrkesaktive aldre vil utenom sin aktivitet i en nærmere bestemt periode bli stilt spørsmål om utdanning, ekteskapelig status, barnetall (for gifte) osv. Foreløpig er det heller ikke tatt standpunkt til hvor regelmessig en slik undersøkelse skal gjennomføres. På lengre sikt må dette spørsmålet ses i sammenheng med utbyggingen av kjennemerker som holdes ajour i det sentrale personregister.

(Gisle Skancke, 17/2-69.)

DIVERSE PUBLIKASJONER.

Birkeland, Eva: "To prognosemodeller til bruk for langsiktig utdannings- og arbeidskraftsplanlegging." Foredrag ved Nordisk seminar om arbeidskrafts- og utdanningsprognoser, Saltsjøbaden, 11.-14. november 1968. Vil bli trykt i rapport fra seminaret.

Drake, Michael: "*Population and Society in Norway, 1735 - 1865.*" Cambridge University Press, 1969.

Hellenes, Haakon: "En enkel modell for sysselsettings- og befolkningsprognoser som grunnlag for utforming av regionale utbyggingsprogram." *Sosialøkonomen* 23 (2): 10-16, 1969.

Lunden, Kåre: "Four Methods of Estimating the Population of a Norwegian District on the Eve of the Black Death (1349 - 1350)." *The Scandinavian Economic History Review*, 16 (1): 1-18, 1968.

Nygaard, Leif Asbjørn: *"Perspektivanalyse. Sysselsettingsprognoser etter utdannings-
type."* Offsettrykk. Finansdepartementets planleggingsavdeling, 1968.

Strand, Sverre: "The Urban Places of Norway - Delimitation and Classification."
Norsk Geografisk Tidsskrift, 22 (3), 1968.

Strand, Sverre: "Tromsø-befolkning og bosetting." Notat av 5. oktober 1968.
Arbeidsrapport 1/B2. Transportøkonomisk institutt, Oslo.

Opplysninger innløpt i april og mai 1969.

NORGES BYGGFORSKNINGSINSTITUTT

Igangværende arbeid:

Boligundersøkelsen 1967

Denne undersøkelsen er en intervjuundersøkelse basert på et representativt utvalg av 2815 husholdninger og deres boliger.

Intervjuingen er foretatt av Statistisk Sentralbyrå. Se: Rapport fra kontoret for intervjuundersøkelser, Nr. 3, *Boligundersøkelsen 1967*, SSB, Oslo, 1968.

Den videre analyse av dette materialet foretas ved NBI. Ansvarlig forskningsleder er Dagfinn Ås. De følgende rapporter er foreløbig planlagt:

- Nr. 1. Norske boliger, Typer, størrelser, utstyr, standard.
- Nr. 2. Norske boliger, Husholdingenes sammensetning og størrelse.
- Nr. 3. Norske boliger, Bokostnader og andre økonomiske forhold.
- Nr. 4. Norske boliger, Boligmobilitet og boligmarkedet.
- Nr. 5. Norske boliger, Bruk av boligen.
- Nr. 6. Norske boliger, Boligen i nabolaget.
- Nr. 7. Norske boliger, Boligpreferanser og tilfredshet.

I tillegg vil to spesielle analyser bli foretatt på grunnlag av dette datasettet:

Bente Puntervoll Bø: Handikappede personer i Norge, en demografisk studie samt beskrivelse av deres boligforhold.

Institutt for anvendt sosialvitenskapelig forskning vil lage en særegen analyse av eldre personer og deres boligforhold.

Hovedanalysen utføres med medvirkning fra Professor John Greve, University of Southampton og Magister Arne Dolven, Norsk institutt for by- og regionforskning.

(Dagfinn Ås, 3/5-1969.)

STATISTISK SENTRALBYRÅ, OSLO.

Ytterligere publikasjoner:

"*Boligundersøkelsen oktober 1967.*" Rapport nr. 3, 1968, fra Kontoret for intervjuundersøkelser, Statistisk Sentralbyrå, Oslo. 94 s. tekst og tabeller pluss vedlegg (spørreskjema).

Undersøkelsen er utført av Statistisk Sentralbyrå etter oppdrag av Kommunaldepartementet. Undersøkelsen ble planlagt i samråd med Kommunaldepartementet, Norges Byggforskningsinstitutt og Norsk institutt for by- og regionforskning. De to sistnevnte institusjoner skal foreta en nærmere analyse av det innsamlede materiale. Det vises til beskrivelse av disse institusjoners analyseopplegg. Formålet med undersøkelsen har vært å belyse boligforhold, boligbehov og boligønsker. Undersøkelsen bygger på et tilfeldig utvalg på 2815 husholdninger i 93 utvalgsområder spredt over hele landet. Husholdningene er blitt intervjuet om nåværende og tidligere boligforhold, boustifter, arbeidsreise, nabolag og kontakt, planer om å flytte m.v. Enkelpersoner over 18 år, bortsett fra ektefeller, er blitt intervjuet særskilt om sine boforhold, planer om å flytte m.v.

Byråets rapport er en rent statistisk presentasjon av hovedresultatene fra undersøkelsen. Det er redegjort for undersøkelsens formål, opplegg og gjennomføring men forøvrig ikke gitt noen tekstlig kommentar eller nærmere analyse av resultatene.

(Arne Faye, 2/5-69)

NORDISK HUSHOLDHØGSKOLES ERNÆRINGSLINJE, OSLO.

Publikasjoner:

Andersen, Harald T.: "Den store sultne flokk." Kapittel i Fakkalboken "Fem på tolv". Gyldendal norsk forlag, Oslo, 1968.

Andersen, Harald T.: "Sten for brød." *Minervas Kvartalskrift* 1968 4.

Andersen, Harald T.: Kronikker i *Aftenposten*, Oslo (morgennummeret):

2. febr. 1968: "Kappløpet vi er i ferd med å tape".

5. febr. 1968: "Er global familieplanlegning nødvendig?"

12. febr. 1968: "Malthusianismens peripeti".

17. april 1968: "Fiskerienes verdensrevolusjon".

13. mai 1968: "Kløften mellom I-land og U-land", Artikkel I.

14. mai 1968: "Kløften mellom I-land og U-land", Artikkel II.

14. juni 1968: "Kappløp med Malthus".

31. juli 1968: "Ouverture til asiatisk drama", Artikkel I.

1. aug. 1968: "Ouverture til asiatisk drama", Artikkel II.

26. aug. 1968: "Kulturorientert U-hjelp"?

3. okt 1968: "Hvorfor familieplanlegning"?

25. okt. 1968: "Mexico - mellom Olympen og Orizaba".
11. febr. 1969: "Mexico og Malthus".
24. april 1969: "Georg Borgstrøm og det 20. århundres eskatologi".
26. april 1969: "Radikal imperialism i U-hjelpen".

DIVERSE PUBLIKASJONER.

- Brox, Ottar: *"Avfolking og lokalsamfunnsutvikling i Nord-Norge"*. Stensiltrykk.
Norges Landbrukshøgskole, Vollebekk.
- Brækhus, Kjeld: *"Befolkningsgeografi. (Arbeidshefte-Compendium)"*. (2. utgave.)
Meddelelser fra Geografisk institutt, Universitetet i Oslo. Kulturgeografisk
serie nr. 1, 1969.
- Strøm, Axel (Ed.): *"Norwegian Concentration Camp Survivors"*. Universitets-
forlaget, Oslo, 1969.
- Tiller, Per Olav: *"Enslige foreldre og deres barn i lys av offisiell statistikk.
Ufullstendige familier i folketellingsdata og barnevernsoppgaver"*.
Stensiltrykk. Institutt for anvendt sosialvitenskapelig forskning, Oslo.